

Chlumecké časopis chlumeckého regionu listy

ročník LI ♦ Chlumeck nad Cidlinou dne 20. 5. 2021 ♦ cena 19 Kč

5

foto Antonín Fibigr

SLOVO STAROSTY

Milí čtenáři,

nechci to zakřiknout, ale v posledních dnech jsme město téměř coviduprosté. Obvodní lékaři mají konečně stále více vakcín k očkování, a proto se vakcinace přirozeně zrychluje. Na parkovišti v Komenského ulici funguje 5 dnů v týdnu testovací centrum, kdy vše hradí zdravotní pojišťovny. Potud dobře. Na školy nebo jejich zřizovatele – tedy na radnice se však valí zodpovědnost za nakupování testů. Přestože jsou děti testovány za týden dvakrát, musí nosit dusivé roušky. To opravdu nemá logiku, zvláště proto, že děti nemají do 12ti let dostatečně vyvinuté plíce. Proč toto velmi ostře nezastaví pediatrii? Tohle mi rozum nebere. Rozvolňování však pokračuje, a tak snad budou i lepší podmínky k pořádání sportovních a kulturních akcí. Od dubna totiž připravujeme areál koupaliště.

V katastrálním území Lučice jsme konečně dokončili majetkoprávní přípravu na protipovodňová opatření, kde nám významně pomohla i sousední obec Olešnice. Nyní připravujeme předání projektové dokumentace Povodí Labe a snad již bude v dohledu realizace staveb v podobě severní a jižní ochranné hráze.

Kostel svatě Věřily, konkrétně jeho věž, opět ožila řemeslníky. Letos se do dělájí dvě třetiny věže, včetně hodinových ciferníků. V roce 2021 se postaví cca 1.600.000 Kč, hlavně za speciální štukové omítky. Nad blaženým životem obrovského hejna zdivočelých holubů se smráká, o tomto příště.

V červnu budou zahájeny práce na I. etapě výstavby dopravního terminálu. Jedná se o parkovací plochy napravo od nádražní budovy v blízkosti kolejí. Na poslední chvíli se podařilo, díky dobré spolupráci s odpovědnými úředníky ČD a Správy železnic, podepsat smlouvy o nájmu, které jsou nezbytné pro získání dotace z EU. Stavbu bude provádět firma M-Silnice a.s. a II. etapa – velká plocha nynějšího autobusuového a automobilového stání nejspíše začne až v příštím roce, v březnu. Je to z důvodu zachování parkovacích míst před budovou nádraží, protože při rozkuchání obou velkých ploch by téměř rok muselo 100 a více aut parkovat v nejbližších ulicích, což by bylo trauma-

tizující pro řidiče i obyvatele v těchto přilehlých ulicích. Ve výběrovém řízení jsme podstatně ušetřili, celá akce bude stát dvacet osm milionů korun, kdy 85 % uhradí EU a 5 % stát. Další dva miliony stála majetkoprávní a projektová příprava stavby. Nyní žádám obyvatele o značnou trpělivost se stavbou, výsledkem ale bude stát za to.

Pokračují i projekční práce na zdvojkolejnění železniční tratě a také na budoucí podobě železniční stanice. V konečném výsledku bude mít Chlumec nad Cidlinou krytá nástupiště, podchody na nástupiště, včetně bezbariérového řešení. Podle nejnovějších informací půjde celá výpravní budova k zemi a vyrostě zde moderní nová stavba. Naše stanice si to zaslouží, protože je v pořadí důležitosti 22. nejdůležitějším železničním uzlem v republice. Na vše by také měly jít hlavně peníze z EU, na kterou si část naší veřejnosti zvykla lacino, beztestně a hlavně nezaslouženě nadávat po vzoru některých vrcholných představitelů ve vládě a na Hradě.

Městské veřejné sociální zařízení naproti knihovně dojde také změny. Podle zpracovaného projektu bude zde v oddělené části zřízena pracovna a depozitář pro zaměstnance knihovny, s vlastním vchodem. Vlastní oddělené sociální zařízení pro muže a ženy se velmi citelně zmenší. I z toho důvodu, že tyto doposud luxusně veliké vnitřní plochy sociálek byly častým cílem místních bezdomovců, kam se partička pohodlně ke svým rejduům vešla, a i zde často nocovala. Rekonstrukce si však vyžádá více než milion korun, což se samozřejmě nikdy zpětně nezaplátí.

Jelikož jsem na Královéhradeckém kraji i členem dopravního výboru, bed-

livě sleduji legislativu ve vztahu k možnému vymístění tranzitní nákladní dopravy. Začíná se objevovat světélko na konci tunelu s pádným odůvodněním tohoto kroku, ale musíme počkat na majetkoprávní převod této silnice ze státu na kraj, abychom začali intenzivně jednat. Důvod je jasný: podél staré silnice Praha – Hradec Králové vede plně funkční D 11 jako doslovná rovnoběžka ve vzdálenosti vzdušnou čarou 3–5 kilometrů od sebe, čili k žádným velkým objíždkám pro špeditéry nedojde. Potřebujeme i odvahu odpovědných úředníků k tomuto zásadnímu průlomovému kroku, protože autodopravci se rádi vyhýbají mytným branám a budou se bránit.

V Komoře měst Svazu měst a obcí ČR prosazujeme jinou formu novelizace stavebního zákona, než navrhuje MMR ČR. Také i my sledujeme cíl podstatně zrychlit kroky vedoucí k platným stavebním povolením, protože stávající situace je prostě neúnosná. Hlavním důvodem je neustálý ping-pong mezi úřednictvem, který vyvolávají často nesmyslné námitky účastníků řízení, což je hojně zneužíváno pod pláštěm superdemokracie. Snad bude od příštího roku nový stavební zákon na světě a snad i v našem spádovém území stavební úřad v nějaké formě zůstane.

Nu a na závěr se těším na setkávání na kulturních akcích, na zahrádce v restauraci na pivo a snad i na vítání občánků, které chceme obnovit po době Temna, jak by napsal nudný psavec Jirásek Alois. Hlavně, ať již je lépe a taky příjemné jarní teplo, protože letošní duben byl prý průměrově nejstudenější za posledních 60 let, tedy po téměř celý můj dosavadní život. Br, a ten účet na teplo k tomu!

Ing. Miroslav Uchytíl
starosta města

Svozy separovaného odpadu na rok 2021:

PLASTY (žlutá) – DRUHÁ středa v měsíci:
(9. 6., 14. 7., 11. 8., 8. 9., 13. 10., 10. 11., 8. 12.)

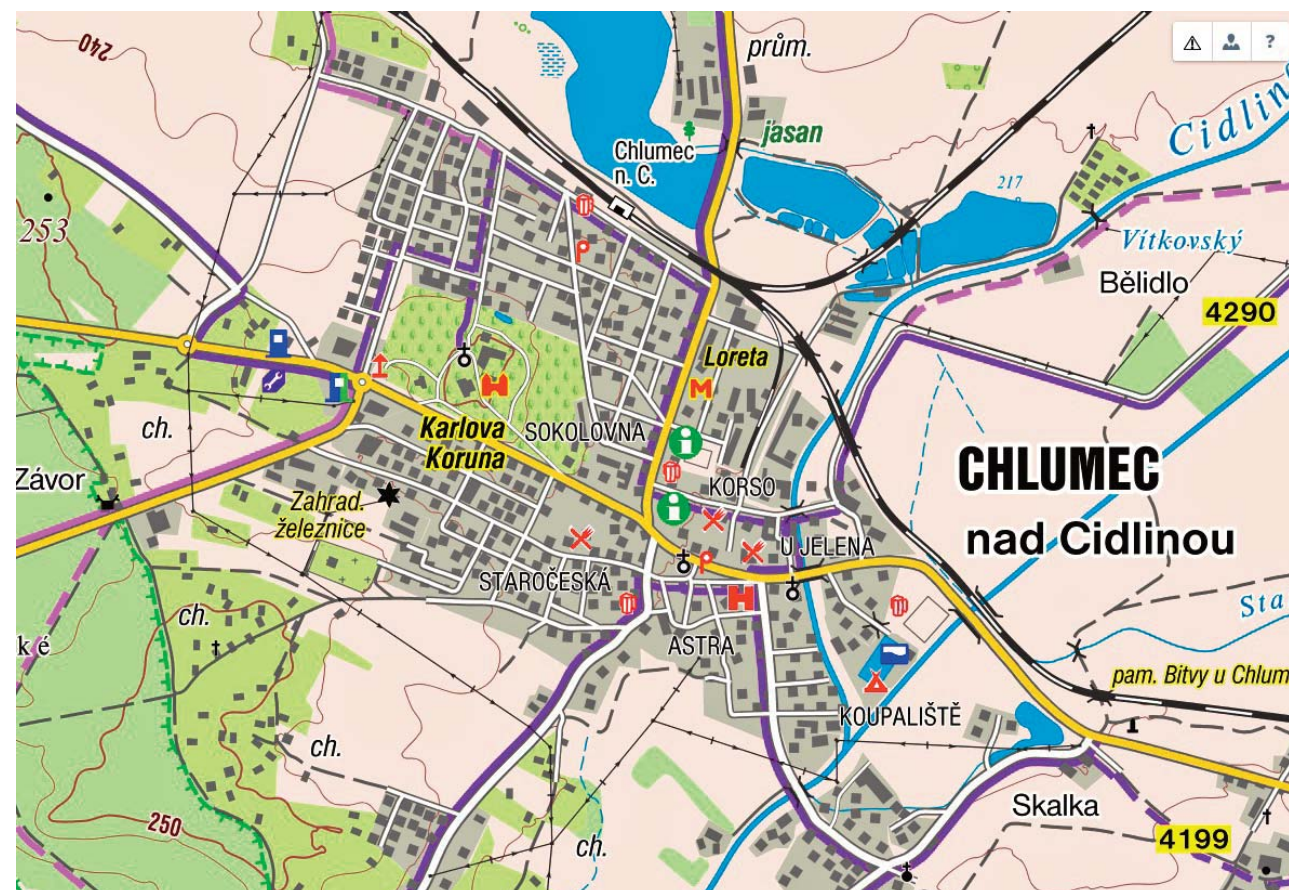
PAPÍR (modrá) – TŘETÍ středa v měsíci:
(16. 6., 21. 7., 18. 8., 15. 9., 20. 10., 17. 11., 15. 12.)

Bc. Ladislava Zemanová, referentka správního odboru

SLOVO MÍSTOSTAROSTY

Vážení spoluobčané,
pandemie snad oslabuje a s rozvolněním připravujeme i my provoz městského koupaliště. Po vypuštění a vyčištění se čas-
tečně obnovují nátěry bazénu. Nové oplocení a broditko u brouz-
daliště vylepší určitě celkový dojem. Plánované zahájení sezony

Vize propojení Chlumecka a okolí cyklostezkami nava-
zuje na koncepci značených cyklotras. V běžném silničním
provozu to znamená řešit postupně narůstající parkování
automobilů na vozovkách. Kde to půjde, i podporovat bez-
pečnost stavebními úpravami a dopravním značením.

Cyklotrasy

je stanoveno na 12. června 2021. Hudební léto začíná vystou-
pením Dechového orchestru ZUŠ v pátek 18. 6. Poté následu-
jí tradiční čtvrtky 24. 6. Brixtn a Natřije, 1. 7. Polymetal a Ře-
men, 8. 7. Sto zvířat, 15. 7. Wintage Wine, 22. 7. Lásky a Sand-
witch, 29. 7. Vanaheim, 5. 8. Malá dechovka KMOCHOVKA
z Kolína, 12. 8. Faktorial! Orchestra, 19. 8. Michael to Cast-
le/Nadř Vilgošová a Acoustic Band, 26. 8. Václav Noid Bárta
a Bekbeck clan. Kolegové při přípravách odvedli kus práce.

Z investičních akcí jsou aktuální opravy ve Slavičkově
hale. Dotace zůstala bohužel pouze u příslibu. Společnou
snahou je odstranit přinejmenším nevyhovující dozrak, zmo-
dernizovat osvětlení a vytápění. Stavební firma si již převzala
staveniště, aby stihla dílo zrealizovat do konce září.

V Mateřské škole Beruška dochází k odizolování zemní
vlhkosti.

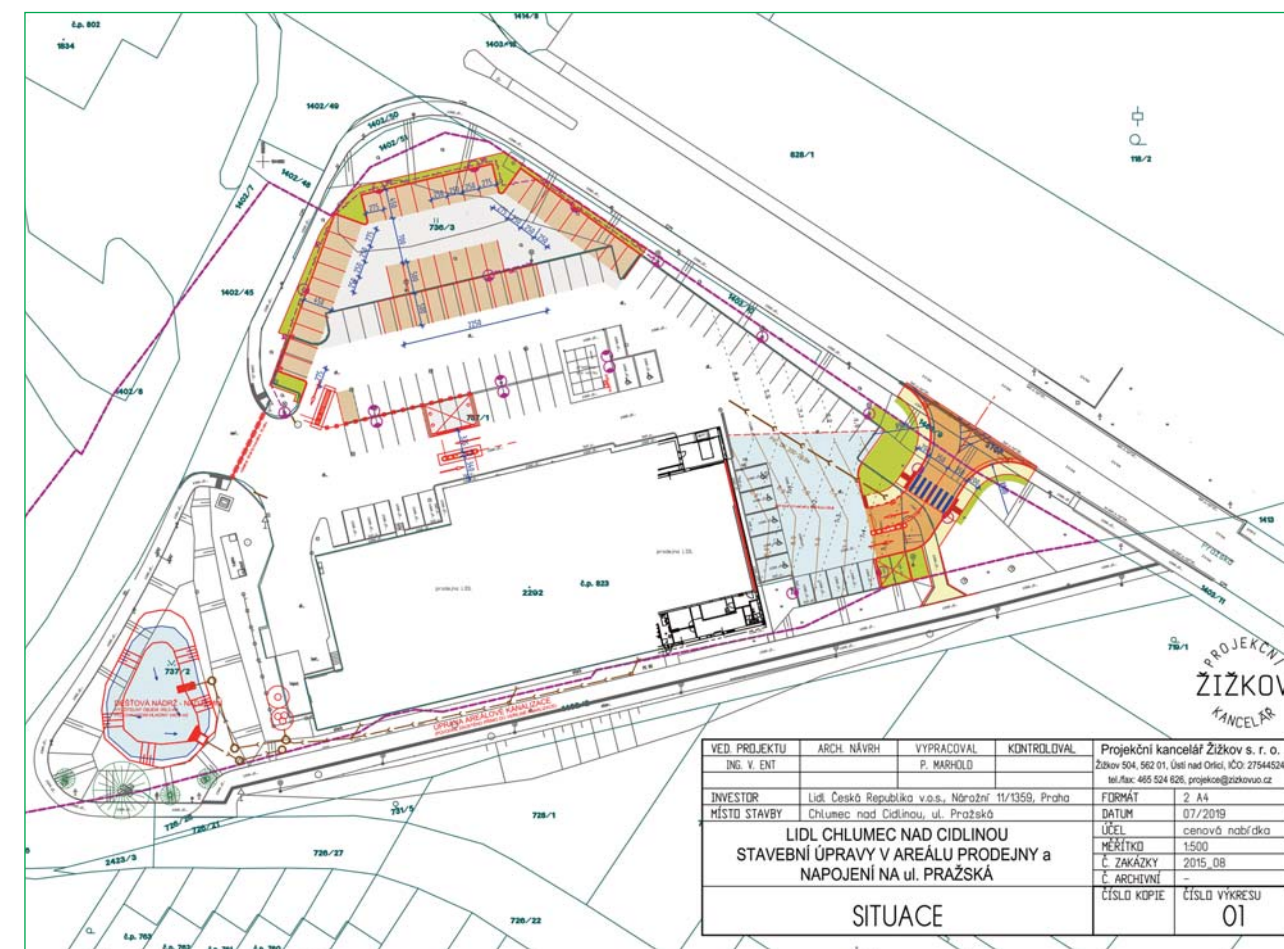
Ve zdravotním středisku byl instalován v čekárně televi-
zor, zvukově izolační dveře do ordinací a následuje rekon-
strukce toalet a denní místnosti pro lékaře v suterénu.

Výběrové řízení na likvidaci komunálního odpadu pro dal-
ší roky je v přípravě. Z konzultací a analýz vyplývá zavádění
prvků chytrého odpadového hospodaření jako odpadové kar-
ty na sběrném dvoře, čipy na odpadové nádoby, adresné tří-
dění, vážení a zálohový systém. Nejlepší odpad je ovšem ten,
který nevznikne. Některé věci mohou ještě posloužit jiným.
Lze je nabídnout za odvoz či malou úplatu, místo vyhození.
Využit se dá sociálních sítí. Předměty jsou vráceny do oběhu
a nevytváří se zbytečně objemný odpad. Ušetříme přírodní
zdroje, ušetříme na odpadu.

Mgr. Vladan Kárník,
místostarosta města

Lidl v Chlumci nad Cidlinou modernizuje

24. 5. 2021 – 16. 7. 2021 bude obchod uzavřen.
Otevřeno opět 17. 7. 2021.

Lidl v Chlumci nad Cidlinou

8. KVĚTEN U PAMÁTNÍKU OBĚTEM DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY

ZASEDÁNÍ ZASTUPITELSTVA A RADY MĚSTA

VÝPIS Z USNESENÍ 71. ZASEDÁNÍ RADY MĚSTA konaného dne 12. 4. 2021

Rada města:

- **Schvaluje** úpravu Smlouvy o poskytnutí dotace z rozpočtu města Chlumec nad Cidlinou.
- **Schvaluje** poskytnutí části pozemku parc. č. 1417/10 v k.ú. Chlumec nad Cidlinou formou Smlouvy o poskytnutí pozemku pro zřízení zpevněné plochy na vlastní náklady žadatele.
- **Schvaluje**, v návaznosti na usnesení zastupitelstva 4/21/21 a v souladu s ustanovením § 6 odst. 1 písm. c) a § 6 odst. 6 písm. b) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon), podání žádosti o pořízení nové Územní studie Chlumec nad Cidlinou – lokalita X1 – Palackého, u Olešnice na Magistrát města Hradec Králové, odbor hlavního architekta (úřad územního plánování).
- **Schvaluje** uzavření Smlouvy o umožnění napojení budoucího vodovodu a budoucí kanalizace na stávající infrastrukturu ve vlastnictví Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s. „Řady vodovodní a kanalizační v lokalitě Kladruba“, číslo smlouvy: VAKHK/SUN/BA/2021/012 mezi Vodovody a kanalizace Hradec Králové, a.s., Královéhradeckou provozní, a.s. a městem Chlumec nad Cidlinou.
- **Schvaluje**, v návaznosti na usnesení 15/70/21, uzavření Smlouvy o umístění Z-BOXU a spolupráci při jeho provozování na části pozemku parc. č. 1402/2 o výměře 1 m² v k.ú. Chlumec nad Cidlinou od 1. 5. 2021 na dobu neurčitou s šestiměsíční výpovědní lhůtou (město Chlumec nad Cidlinou x Zásilkovna s.r.o., IČO: 28408306) s cenou 500,- Kč/rok + DPH.
- **Schvaluje**, v návaznosti na usnesení 15/70/21, uzavření Smlouvy o umístění Z-BOXU a spolupráci při jeho provozování na části pozemku parc. č. 1324/1 o výměře 1 m² v k.ú. Chlumec nad Cidlinou od 1. 5. 2021 na dobu neurčitou s šestiměsíční výpovědní lhůtou (město Chlumec nad Cidlinou x Zásilkov-

na s.r.o., IČO: 28408306) s cenou 500,- Kč/rok + DPH.

- **Schvaluje** ukončení nájemní smlouvy na pronájem prostor odloučeného pracoviště Mateřské školy, Speciální základní školy a praktické školy, Hradec Králové v budově Základní školy Chlumec nad Cidlinou k 30. 6. 2021.
- **Schvaluje** uzavření Smlouvy o realizaci překládky sítě elektronických komunikací s firmou CETIN a.s., Českomoravská 2510/19, 19000 Praha 9 – Libeň, IČO: 04084063 pro stavbu Rekonstrukce komunikace Na Františku.
- **Schvaluje** zadání zakázky na výměnu filtračního písku na koupališti společnosti B-PLAN s.r.o., Karlovo náměstí 71, 280 02 Kolín, IČO: 24241211.
- **Schvaluje** zadání zakázky na dodávku a montáž venkovních žaluzií na budovu 1. stupně základní školy a školní družiny panu Romanu Andrlému, Hvozdnice 63, IČO: 68221801.
- **Schvaluje** zveřejnění výzvy k podání nabídek na zakázku „Rekonstrukce komunikace Na Františku“.
- **Jmenuje** s účinností od 1. 8. 2021 vedoucím odboru investic, veřejných zakázek a dotací městského úřadu Chlumec nad Cidlinou Ing. Michaela Mentela.
- **Schvaluje** dramaturgický plán a kalkulaci nákladů Chlumeckého hudebního léta 2021.
- **Bere na vědomí** výroční zprávu o činnosti zřízené příspěvkové organizace Dům dětí a mládeže, Chlumec nad Cidlinou, 9. května 198, Chlumec nad Cidlinou, 503 51 za školní rok 2019–2020.

VÝPIS Z USNESENÍ 72. ZASEDÁNÍ RADY MĚSTA konaného dne 26. 4. 2021

Rada města:

- **Schvaluje** uzavření Smlouvy o zřízení věcného břemene číslo D994210058 na realizaci terénní úpravy části pozemku parc. č. 639 v k.ú. Olešnice nad Cidlinou v rámci akce „Chlumec nad Cidlinou – soubor PBPO Lučice Povodňový průleh v silnici Lučice – Olešnice“ (vlastníci předmětného pozemku x Povodí

Labe, státní podnik x město Chlumec nad Cidlinou) s cenou 62.095,- Kč.

- **Schvaluje** smlouvu o dílo na realizaci akce „Oprava místnosti spisovny včetně PVC v MŠ Beruška“ firmou STAVREKO s.r.o., Plotišťská 19/1, Věkoše, 503 41 Hradec Králové, IČO: 62029355.
- **Schvaluje** smlouvu o dílo na realizaci akce „Oprava anglických dvorků v MŠ Beruška“ firmou STAVREKO s.r.o., Plotišťská 19/1, Věkoše, 503 41 Hradec Králové, IČO: 62029355 dle předloženého znění.
- **Schvaluje** uzavření Dodatku č. 2 ke Smlouvě o dílo na realizaci akce „Oprava chodníků ul. Tylova, Sadová a před nádražím včetně veřejného osvětlení“ s firmou Stavo & Sachs Kukleny s.r.o. Hradec Králové, Kukleny, Honkova 272/22, IČO: 25918681.
- **Schvaluje** znění výzvy, návrh smlouvy o dílo, hodnotící kritéria, členy komise a seznam uchazečů pro veřejnou zakázku na kompletní dodávku stavby „Oprava chodníku v Lučicích“ v Chlumci nad Cidlinou.
- **Schvaluje** zadání zakázky na činnost autorského dozoru na akci „Dopravní terminál v Chlumci nad Cidlinou“ společnosti M – PROJEKCE s.r.o., IČO: 05061415.
- **Schvaluje** uzavření Smlouvy o nájmu pozemku VS 6408002421 mezi Správou železnic, státní organizace, Dlážděná 1003/7, 110 00 Praha 1, Nové Město, IČO: 70994234 a městem Chlumec nad Cidlinou dle předloženého návrhu.
- **Bere na vědomí** výroční zprávu Školní jídelny Chlumec nad Cidlinou, Smetanova 115, 503 51 Chlumec nad Cidlinou IV za rok 2020.
- **Bere na vědomí** přerušení provozu v MŠ Beruška Chlumec nad Cidlinou v letních měsících (1. 7. 2021 až 1. 8. 2021).
- **Schvaluje** poskytnutí jednorázových volných vstupů na koupaliště okolních základních školám včetně chlumecké základní školy (odměna pro vybrané žáky) maximálně v počtu žáků navštěvujících jednotlivé školy.
- **Schvaluje** uzavření Smlouvy o dílo na akci „Stavební úpravy 1. NP a 1. PP

v budově 1 stupně ZŠ v Chlumci n. C.“ s projekční kanceláří Ing. arch. Jan Zima, Fügnerova 263, 503 51 Chlumec nad Cidlinou IV, IČO: 15589854.

■ **Schvaluje** uzavření Dodatku č. 1 ke smlouvě o dílo na akci „Stavební úpravy víceúčelové haly, Sokolská čp. 795 v Chlumci nad Cidlinou“ se

společností Kurštejn stavební a obchodní firma s.r.o., IČO: 28762576.

Jana Jelínková
asistentka starosty

2 otázky pro... Jana Svobodu, ředitele ZUŠ

V průběhu krátkého povídání s osobnostmi spjatými s Chlumcem nad Cidlinou bychom vám rádi přiblížili jejich názory, přání a pohled na svět. Vnímáme je jako důležité a inspirující podněty pro každodenní práci v našem městě. Velmi nás těší, že pozvání přijal Jan Svoboda, ředitel ZUŠ.

Jak zvládáte výuku v této době? Jaký to má vliv na ZUŠ?

Veškerá výuka všech oborů na ZUŠ Chlumec nad Cidlinou probíhá v tomto čase distančním způsobem přes platformu Teams. Hlavním důvodem zavedení této platformy je nahrazení v maximální míře prezenční výuky výukou online. Všichni dobře víme, že výuka online je v uměleckém vzdělávání velice obtížná, zejména v kolektivních předmětech, ale vše se uzpůsobilo tomu, aby vzdělávání a výchova mladých žáků mohla pokračovat dále. Zároveň stále doufáme a věříme, že se situace bude zlepšovat a my se vrátíme k normální výuce.

Velké díky patří všem pedagogům, žákům a rodičům, kteří neustále hledají nové možnosti této výuky a tím ji ve-

lice obohacují. Zejména jde o řadu natočených videí, která jsou na webových a facebookových stránkách školy. Videi naší školy patří v rámci celé ČR k nejpočetnějším, a také slouží k velké propagaci aktivity ZUŠ v této době.

Všechny nás zasáhla tato doba, samozřejmě i naši ZUŠku. I proto vzniklo během posledního roku ve škole nahrá-

si přejí, aby též zažili a poznali žáci naší ZUŠky.

Ke zvládnutí tohoto období je potřeba myslet a těšit se na to, až se vše vrátí k normálu a my se opět bude potkávat, hrát a žít, jako dříve bez jakéhokoliv omezení, plni zdraví a radosti.

Čas, který bohužel travíme všichni u obrazovek, jak v rámci výuky, tak pra-

vací studio, které již v tuto dobu slouží k natáčení a zpracování videí od našich žáků. V budoucnu se zde také plánuje vyučovat předmět „Elektronické zpracování hudby.“

Tvůj život je spojený s hudbou, máš nějaký návod na zvládnutí tohoto období? Co říkáš na trávení času u obrazovek?

Hudba mě provází již od mládí. Hudba se stala důležitou součástí mého života, která je jednak mojí prací, ale i koníčkem. Hudba je velice emotivní prvek, který se dokáže přenést přes všechny starosti a navodit krásnou náladu a atmosféru. S hudbou jsem procestoval celou republiku a mnoho států, spolupracoval s řadou známých osobností, zažil plno krásných životních a uměleckých momentů a poznal mnoho lidí. To vše

covně, se samozřejmě podepisuje na našem životě a zdraví. Proto se já například snažím v rámci online výuky být od obrazovky monitoru co nejdále, ale samozřejmě tak, aby mě žák při výuce a hraní dostatečně viděl a slyšel. Je potřeba toto kompenzovat jinou činností, či aktivitou, ideálně venku v přírodě.

Tímto bych chtěl také oslovit zejména potenciální nové žáky a rodiče, ať sledují naše webové a facebookové stránky, kde budou zveřejněny termíny talentových zkoušek pro nové žáky pro školní rok 2021/2022 ve všech oborech naší školy. Jedná se o obory: hudební, taneční, výtvarný a literárně-dramatický.

Jan Svoboda

Děkuji za rozhovor.

Vladan Kárník

Ze služební knihy městské policie

1. Městská policie upozorňuje občany města, kteří vyhazují posekanou trávu, větve, zbytky rostlin atd. na pozemek města v místě cesty spojující oblast Krašova a ulice Na Františku, aby tak nečinili. Každou středu a sobotu od 8.00 do 17.00 hod. v letním čase je otevřen sběrný dvůr v ulici Palackého. Občan, který má řádně zaplacen poplatek za odvoz komunálního odpadu, může ve sběrném dvoře tento bio odpad zcela ZDARMA vyhodit do příslušného kontejneru. Městští strážníci budou mít na takové „černé skládky“ zvýšený dohled a viníci takového přestupku budou tvrdě potrestáni. Městská policie zde nechce být jen represivní složkou, která bude pokutovat občany např. za nesprávné parkování, ale především „člověkem“, který miluje toto město a dbá na to, aby se zde krásně žilo poctivým a milým lidem.

2. V době žhavých příprav na letní sezonu na místním koupališti přijala hlídka oznámení o narušení objektu. Mělo

se jednat o 2 mladé šermíře, kteří si k rytířskému souboji vybrali bambusové tyče, připravené na stavbu přístřešku, pro které museli překonat hradby vyhlášeného plavečáku. Při příjezdu hlídky se v okolí pohybovaly pouze 2 dvorní dámy, očitě svědkyně, které hlídku nasměrovaly, kudy se novopečení zbrojnoši vydali na ústup z místa lítého boje. Hlídka ve svém motorovém oři vyrazila pročesávat dané ústupové pozice. Jejich píle přinesla ovoce v podobě doštížení již unavených bojovníků. Chlapci přiznali, že odcizenou zbroj odhodili v zápalu boje v blízkosti jezu, přes který se vydali na úprk. Při prohledání místa bylo zjištěno, že se zbroj nenávratně vydala na cestu za sedmero hor do Severního moře. Vzhledem k tomu, že chlapce potkal osud podobný, jako místní sedláky u Chlumce, nezbylo, než absolvovat uličku hanby v podobě přiznání rodičům, rozbití prasátka, kvůli nutnosti uhradit škodu a čekání na rozhodnutí o trestu soudního tribunálu – rodičů.

městská policie

Inzerce

Inzerce

Inzerce

Mobilní aplikace Česká Obec

Město Chlumec nad Cidlinou spustilo do provozu užitečnou pomůcku pro vaši rychlou a pohodlnou informovanost o dění ve městě Chlumec nad Cidlinou o důležitých informacích, uzavírkách, poruchách, povinnostech plateb apod.

Součástí aplikace je i Kalendář událostí či modul Hlášení závad.

Informace se do aplikace automaticky stahují v časových intervalech několikrát denně přímo z webových stránek města.

Zkrátka aplikaci Česká Obec stačí nainstalovat zdarma do svých telefonů (Android nebo iPhone) spustit a vyhledat „Chlumec nad Cidlinou“. Potom už budou automaticky chodit upozornění a nové informace přímo do oznamovací lišty telefonu.

Aplikaci Česká Obec stahujte buď přes **GooglePlay** nebo **App Store**.

Modul Hlášení závad:

V aplikaci naleznete možnost zpětné vazby směrem k úřadu.

Vidíte nedostatek v našem městě, například černou skládku, nesvítící veřejné osvětlení, či jiný nedostatek, jednoduše kliknete v aplikaci ve spodní liště na Hlášení závad, kde se otevře jednoduchý formulář který vyplníte, přidáte fotografii závady, přidáte lokalizaci buď přímo na místě, nebo vyberete na mapě, a to přidržetím prstu na místě závady a dáte odeslat.

Hlášení ve formě emailu přijde na městský úřad, kde bude řešen.

Důležité upozornění:

Pokud si aplikaci nainstalujete, zkontrolujte v Nastavení telefonu – aplikace – zapnutí upozornění na již nainstalovanou aplikaci Česká Obec!!!

Mobilní aplikace má velikost 4,56 kB, což zabere minimální místo v paměti mobilního zařízení. Na nové události jste upozorněni prostřednictvím notifikací (upozornění) a na požadavek si načte pouze vybraný příspěvek, který město zadá. Je tedy šetrná k baterii i mobilním datům.

Meteostanice Chlumec n. Cidlinou náměstí

Přehled vybraných hodnot pro duben 2021

Rychlost větru

Maximální hodnota:
5,6 m/s 5. 4. 2021

Náraz větru

Maximální hodnota:
9,7 m/s 5. 4. 2021

Srážky

Maximální denní úhrn:
5,4 mm 12. 4. 2021

Celkový úhrn:
14,7 mm

Teplota

Minimální hodnota:
-4,3 °C 9. 4. 2021

Průměrná hodnota:
5,8 °C

Maximální hodnota:
20,4 °C 1. 4. 2021

Relativní vlhkost

Minimální hodnota:
30,7 % 27. 4. 2021

Průměrná hodnota:
76,3 %

Maximální hodnota:
100,0 % 20. 4. 2021

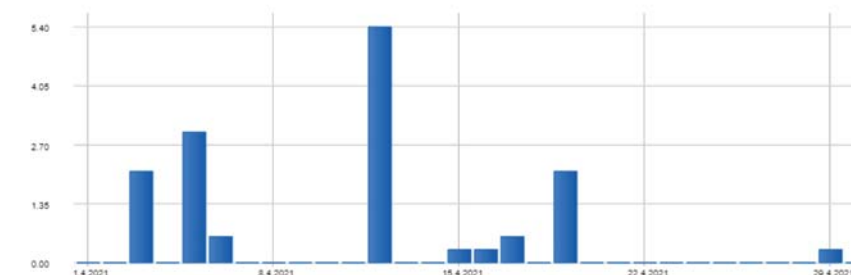
Atmosférický tlak

Minimální hodnota:
999,8 hPa 5. 4. 2021

Průměrná hodnota:
1017,9 hPa

Maximální hodnota:
1029,2 hPa 13. 4. 2021

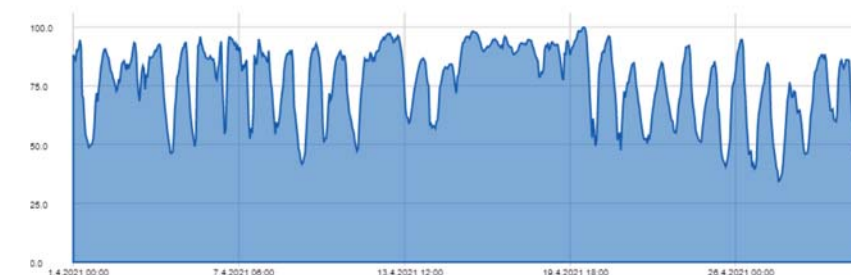
Srážky pro duben 2021

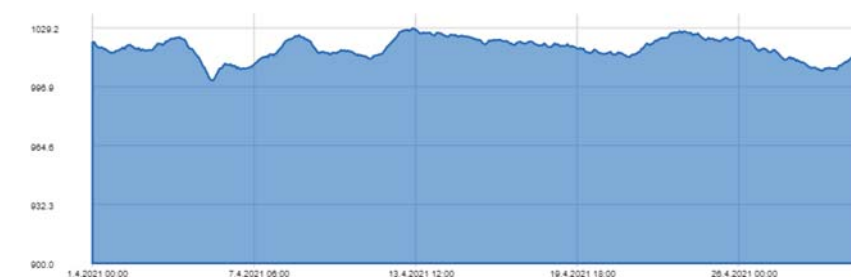
Teplota pro duben 2021

Vlhkost pro duben 2021

Tlak pro duben 2021

Zdroj dat: <http://moje.meteo-pocasi.cz/chlumec-nad-cidlinou-namesti/>

Slovo šéfredaktorky

Jaro je tu v plném proudu a jeho projevy jsou jistě znát na každém z nás. I když letošní dubnové počasí si s námi opravdu dost pohrávalo, přesně podle lidové pranostiky: „Duben, ještě tam budem.“ Letošní zima, která byla po dlouhých letech zase opravdu tou pravou a nefalšovanou, jako by se nechtěla své vlády vzdát. Ale neznám snad člověka, který by neměl jaro rád. Ale někdy mě napadá, zda se nějak odlišuje pohled žen a mužů na toto roční období. Už v psychologii jsme se učili, že právě psychika mužů a žen se v řadě věcí odlišuje. Ženy většinou řeší nějaké to kilíčko, které přes zimní období získaly, i když znám takové, které rezignovaly, naučily se brát se takové, jako jsou. Hlavně z nich ale vyzařuje štěstí a pohoda. K čemu je naprosto dokonalá postava ve vystresovaném těle a obličej plný vrásek. No a s tím samozřejmě souvisí ta stálá otázka – co nového na sebe? A tak hurá za nákupy! Letos asi převážně přes internet.

A tady vidím první nesoulad a rozdíl. Muži běžně v klasických obchodech nakupují nového oblečení po boku svých partnerek, alespoň co já vím, nesnášejí, dalo by se říct, že někteří je přímo k smrti nenávidí. Oni si raději obléknou milované džíny a triko ze skříně, hlavně, že už se nemusí nosit ty protivné zimní vrstvy. Ale vzhledem k uzavřeným obchodům, a tedy nákupům přes zmíněný internet, to letos určitě dobře vydýchali. Další důležitou činností v tomto období je pobyt v přírodě. Dny se prodlužují, slunce stále více hřeje – to je přece škoda sedět doma! A zvlášť letos a částečně i v minulém roce, když jsme si „tepla rodinného krbu“ užili až, až! Kdo má dům se zahradou, nebo chatu či zahradu ve „svém okrese“, měl pro letošní začátek jara vyhráno. A my, majitelé, dobře víme, co je tu na jaře práce. Myslím ale, že ji děláme s elánem a s radostí. Krásně zvelebená zahrada, kvetoucí a vonící, to je přece krása. A když zavoní opečené vuřty nebo grilované masíčko či jiné dobroty, to má také své kouzlo. Ale co ti ostatní? Pak už zbývají procházky. Myslím, že ty ženám přiliš nevaří, dokonce je vyhledávají a mají je rády. Myslím ale, že v letošním „zvláštním“ roce ani našim protějškům nijak zvlášť nevaří, i když v „normálních“ časech by tomu možná trochu jinak. Možná bychom toho společně prožitého času trávili o poznání méně. Jestli je to dobře nebo špatně, nechám na posouzení každého z vás. Další příjemnou variantou jsou určitě i společné výjezdy na kole, při kterých poznáváme nepoznané nebo už dávno poznané, ale třeba z jiného úhlu pohledu. Nejde o to honit se za ujetými kilometry, ale především se kochat tou nádherou kolem nás, být na čerstvém vzduchu a v neposlední řadě udělat něco málo pro své zdraví. Několik tipů na výlety po našem okolí jsme vám v Chlumeckých listech pro vaši inspiraci nabídli, a doufám, že díky našim stálým dopisovatelům ještě nabídneme, takže je z čeho vybírat. Užijme si nádherného počasí, pokud bude, a krás přírody, vždyť tam najdeme tu pravou pohodu, kterou všichni tolik potřebujeme.

Mgr. Milena Komárková

Vandalismus v zámeckém parku

UPOZORNĚNÍ

V noci z 26. 4. na 27. 4. 2021 byl opětovně v zámeckém parku zaznamenán vandalismus.

Věc je řešena s Policií ČR.

Park je ve spolupráci s Městem Chlumec nad Cidlinou monitorován, využijte i kamery a fotopasti. V krajním případě lze vstup veřejnosti do parku omezit. Žádáme všechny návštěvníky o dodržování pořádku!

Správa zámku Karlova koruna

Zlatá svatba

Dne 17. 4. 2020 oslavili 50 let společného života, tedy zlatou svatbu, manželé pan **Vladimír Appl** a paní **Marie Applová**, rozená Václavková z Chlumce nad Cidlinou.

Slavnostní obřad proběhl v rodinném domě v Chlumu nad Cidlinou, kde

manžele Applovy přivítal starosta města pan Ing. Miroslav Uchytal a jejich blízcí příbuzní. Manželé se podepsali do pamětní knihy Města Chlumec nad Cidlinou a obdrželi dárkový balíček.

Přejeme manželům Applovým mnoho dalších spokojených společných let.

Chlumecké pečení potěšilo zdravotníky tří nemocnic

V neděli 18. dubna zakončili dobrovolníci z Chlumce a okolí svou téměř dvouměsíční děkovnou misi v rámci akce „Nepeč na nařízení, radši peč s námi.“ Po sedm nedělí, vyjma tu velikonoční, si udělali čas a pro zdravotníky do nemocnic upekli či nakoupili něco dobrého nebo pro ně vytvořili domácí kosmetiku. Do tohoto netradičního poděkování se každou neděli zapojilo průměrně 13 lidí.

Balíčky, které dobrovolníci v neděli připravili, pak vždy druhý den ráno další dobrovolníci rozvázali s poděkováním do příslušných nemocnic v okolí. A to na ta oddělení, kde zdravotníci pečují o covidové pacienty. Třikrát zamířilo poděkování na interní oddělení v Nemoc-

nici Nový Bydžov, dvakrát do Fakultní nemocnice Hradec Králové, kde si balíčky rozdělili mezi několik oddělení, a dvakrát na covidové oddělení v Městské nemocnici Městec Králové.

Radost zdravotníků z toho, že na ně lidé myslí, byla velká, děkovali jim jak osobně při převzetí darů, tak i následně telefonicky nebo svými vzkazy na sociálních sítích. Zdravotníci se radovali nejenom ze slanečného a sladkého pohoštění, ale také z domácího medu, balíčků domácí kosmetiky a mýdel, čerstvého ovoce, čaje či kávy.

Všem dobrovolníkům, kteří se do akce organizované místní skupinou Milionu chviliek zapojili svým pečením, tvorbou, nákupy či rozvozy do nemocnic, patří obrovský dík.

Hana Živná

Studánky, prameny a lázně na Chlumecku

1. část

V 17. století napsal vlastenecký kněz Bohuslav Balbín, že všude, v každé vsi tryská z české půdy blahodárná pramenitá voda, kterou můžeme bez obav pít. To tenkrát netušil, že ve 21. století si budou tuto blahodárnou vodu Balbínovi potomci většinou kupovat v umělohmotných lahvích. Začali jsme trochu smutně, ale hned to napravíme. Zveme vás na výlety zaměřené na studánky, prameny a lázně v okolí našeho města. Funkční lázně ale nečekejte! Tělo si budeme léčit jízdou na kole nebo pěšky a ducha osvěžíme vzpomínkami na lázně už zaniklé. Vodou ze studánky se umyjeme, z pramene napijeme.

Mnoha studánkám byla připisována kouzelná a zázračná moc, což dokládají pověsti a legendy o některých z nich. Dřívější léčivá moc mnohých studánek zmizela a na některých místech se už nejedná ani o vodu pitnou.

Je dobré si připomenout, s jakou úctou a péčí se naši předkové o studánky starali. Studánky lákaly i mnoho básníků. Už ve škole se děti učí, že J. V. Sládek znal *křišťálovou studánku, kde nejhlubší je les*, Jaroslav Seifert si všiml, že ve studánce *odjakživa – v zimě, v létě voda zpívá*, nebo Vladimír Holan dobře věděl, že *k studánce, již našel v proutí, kdo pít chce, musí pokleknouti*. Miloslav Bureš napsal báseň *Píseň o studánce Rubínce*, kterou zhudebnil Bohuslav Martinů. Tu to kantátu známe pod názvem *Otvírání studánek*. Připomněli jsme si jen ta neznámější díla o studánkách, ale určitě si vzpomenete na další. A těch písniček a pohádek! Zkuste vyjmenovat alespoň některé!

Naše putování může začít. Dnešní cyklotrasa nás vyvede z Chlumce cestou V Lipkách kolem Smetanovy chaloupky, Šroubovny a jezu na hřebčín Ostrov. Za ním se musíme na chvíli napojit na silnici vedoucí z Písku směr Mlékosrby. Přejedeme most přes Bystřici, potom přes Mlýnskou Bystřici. Vpravo od silnice se nachází starobylý mlýn Hrázka. Je uváděn už v roce 1775, kdy na něm hospodařil mlynář František Šourek. Po několika generacích rodu Šourků přebíral mlýn Karel Vanka. Ten se dostal do dlouhodobých sporů s chlumeckou vrchností. Musel se obrátit na soud, který vyhrál. Jako dík za boží přízeň pak nechal naproti mlýnu postavit sochu Panny Marie. My ale pokračujeme směr Mlékosrby a za křižovatkou odbočíme první lesní cestou vlevo. Po 300 metrech vyjždíme z lesa a před námi se na louce objeví náš první cíl – **minerální pramen** s mírně termální vodou (asi 20 °C). Hlubinný vrt nám nabídne z hloubky 435 metrů minerálku s vysokým obsahem rozpuštěných látek, hlavně oxidu uhličitého. Složení vody je podobné Bílinské kyselce a má předpoklady k léčebným účelům. O vodě se píše, že má vynikající chuť, ale nám tedy nechutnala. Posuďte sami, čím je voda cítit. Pro lidi zvědavé ještě doplníme informaci, že se jedná o hydrouhličitanovou kyselku typu Boržomi. Název tohoto typu vznikl podle údolí v Gruzii. Tam vyvěrá přirozené uhličitá minerální voda vulkanického původu. Ledovce okolních hor

filtrují vodu, která napájí artéské prameny této minerální vody. Ještě pro zajímavost – balenou minerálku „Borjomi“ si můžete na internetu pořídit za cenu kolem 50 Kč. Tady se nám nabízí čerstvá přímo z pramene.

Po ochutnávce minerálky se můžete posadit na nedalekou lavičku, seznout něco z batůžku a zaposlouchat se do nádherného ticha.

Po krátké zastávce si to namíříme po polní cestě přímo na mlékosrbský kostel. Asi po kilometru se cesta stáčí doprava. Jen jedním okem mrkneme vlevo, kde kdysi stávaly **lázně U Jelínků**. V roce 1788 koupil pozemky na jihový-

chodní straně Mlékosrb Václav Jelínek. Tráduje se, že při opravě bednění místní studánky našel dřevěnou sošku Panny Marie. Lidé začali věřit, že voda ve studánce má díky tomu kouzelnou moc. Proto v tomto místě založil pan Jelínek malé lázně, které díky slavné vodě ve studánce prosperovaly. Lá-

ně měly budovu s 11 vanami, vodárnu s ohřevacím kotlem, hospodu s kuželníkem a hospodářské budovy. V srpnu 1861 se v lázních několik dní léčila Božena Němcová. Zřejmě to s tou léčivou mocí nebylo až tak slavné, neboť lázně postupně upadaly, až v roce 1876 zanikly. Přispěla k tomu i bouře, která se přihnala o mlékosrbské pouti. Krupobití, vichřice a obrovské přívaly vody způsobily veliké škody, a to i na lázeňských objektech. Na tomto místě se ale raději zdržovat nebudeme, pozemek slouží soukromým účelům a po lázních není ani stopy. Snad jen maštal ve spodní části zahrady je původní. Jedeme dál a napojíme se opět na hlavní silnici. To už nás vítá obec Mlékosrby. Určitě stojí za prohlídku místní hřbitov s kostelem svatého Filipa a Jakuba. Na jižní straně byl kostel v roce 1818 rozšířen o hrobku šlechtického rodu Kinských. Naproti hřbitovu stávala fara, kde Božena Němcová pobývala u pana faráře Šafránka v době své lázeňské léčby. Z fary je nyní obytný dům. Je škoda, že zde chybí pamětní deska připomínající pobyt známé spisovatelky.

Pokračujeme po silnici směrem Luková, kde asi sto metrů před železničním přejezdem odbočíme po louce vlevo. Tam se nachází druhý **pramen**. Už z dálky ho poznáme podle skupinky vzrostlých jasanů a oplocení. Dojít těch pár metrů mu-

síme pěšky, na kole to po trávě moc nepůjde. Dojdeme k hlubinnému vrtu, ze kterého vyvěrá kyselka z hloubky 456 metrů. Je vhodná pro léčbu trávicího a dýchacího ústrojí. My jsme se léčili jen malinko, protože voda opět páchla jako u prvního pramene. Složením i chutí si jsou oba minerální prameny podobné. I způsob, jak vodu do hrníčku nalít! Stačí otočit kohoutkem a voda teče sama. Hrníčky tam zatím nenajdete, ale třeba vám zrovna bude doma jeden přebývat a po ochutnávce léčivé vody ho necháte na místě. Ale nic víc tam nenechte! Jak moc hyzdí přírodu třeba zapomenuté petky kolem studánek, uvidíte na vlastní oči.

A je čas na zpáteční cestu! Přejedeme koleje v Lukové a první uličkou se dáme dvakrát doleva. Jedeme stále podél trati a na polní křižovatce nedaleko železničního přejezdu odbočíme vpravo. Dojedeme až k místu, kterému se říká Strašovka. Musíme znovu odbočit vlevo a už míříme přímo na Chlumeck. Vyjedeme na „sádkách“ a odtud už domů trefí každý. Celá cesta z Lukové vede polními cestami, občas to i trochu zadrmcá, tak se na nás nezlobte. Auto tady ale nepotkáte žádné! Samozřejmě můžete zvolit jinou zpáteční trasu, je to už na vás!

Tak šťastnou cestu, krásné počasí, hodně zážitků a co nejvíce legrace! Příště se vydáme na jinou stranu.

Mgr. Věra Teplá a Zdeněk Hataš

Jarní vycházka k Anežčinu prameni

V lese pod Mračňovkou se nachází půvabná miniaturní stavba, jež je oblíbeným cílem vycházek. Jedná se o klasicistní pavilonek nad studánkou zvaný Anežčin pramen. Tento název mu dal Oktavián hrabě Kinský, tehdejší držitel chlumeckého panství, který po sňatku s Anežkou, hraběnkou Schaffgotschovou v roce 1835 pojmenovával mnohé své stavební realizace po své manželce. Právě Anežčin pramen je toho dodnes nejviditelnějším dokladem. Průčelí pavilonku, jež je částečně zapuštěn do mírného svahu, tvoří dva dórské sloupy a trojúhelný tympanon. Stavba samotná i její citlivě

zasazení v terénu je působivým projevem romantizující kultivace krajiny, kterou v minulosti na Chlumecku vytvářel hraběcí rod Kinských.

Zatímco v časech svého vzniku, tedy v době „starého mocnářství“ a i později za první republiky, nebyl pro širokou veřejnost vstup do hraběcího lesa povolen, dnes naštěstí máme možnost navštívit Anežčin pramen v lese pod Mračňovkou kdykoliv. Stejně tak se též můžeme osvěžit pitnou vodou ze studánky, kterou již kdysi v 19. století využívali na chlumeckém zámku pro potřeby hraběcí kuchyně. **AF**

foto Antonín Fibiger

Anežčin pramen v meziválečném období

Ze soudních síní a předsíní minulého století

- K znásilnění F.J. ze strany cizince došlo v české řeči.
- V lékařské zprávě se uvádí, že je maniak. Pravděpodobně to bude nemoc z povolání, neboť obviněný je prvotřídní podvodník.
- Bylo nařízeno zkoumání duševního stavu, neboť obviněný si nemůže stále vzpomenout, jak tu nedobytnou pokladnu otevřel.
- Proti rozsudku mám celou řadu výhrad, hlavně že mě krká.
- Vzhledem k tomu, že je nutné vyslechnout ještě nejméně 15 svědků, na-

stoupil vyšetřovatel dne 21. 5. lázeňské léčení.

- Můj pes se zdržuje většinou v boudě, i když není uvázan, protože to neví.
- Když jsem se vracel s oběma jezevčiky z pohostinství domů a našel jsem vrátka zamčená, rozhodl jsem se jezevčiky přehodit přes plot a sám pak přelézti. Když jsem však takto přehazoval jedenáctého jezevčika, tu jsem si všiml, že se mi dírou pro slepice vracejí.
- Dále bych chtěl uvést, že po celou dobu, co mám psa ve svém vlastnic-

tvi, ještě nikoho nekousl, přestože jej mám pojištěného.

- Ze dvora se ozývalo vrčení, což v našich krajinách nedělá nikdo jiný než pes.
- Psa pana Hynka jsem praštil omylem. Konečně, když říká, že jde o psa mimořádně chápavého, mohl tento vědět, co bude následovat, když jsem bral do ruky kámen.
- Dá se spolehlivě říci, že svého psa Alexe cvičil v návratech zaručeně ze zjištěných důvodů. Jinak si nelze vysvětlit, že ho prodal různým zájem-

cům už sedmkrát a pes se mu vždycky vrátil. Existuje svědek, jenž zaslechl důvěrné domlouvání: „Ne, abys tam, potvoro, zůstal!“

- Pes obviněného potřhal naše kachňata nenávratně. Okamžité oživovací pokusy pomocí kopřiv, šrotu, vody i masáže křídel a volete zůstaly neúspěšné.
- Jmenovaný zjevně význam vzetí do vazby nechápe, takže mu bylo vysvětleno, že tam dostane najíst a může tam i spát.
- Svědek, oděný v pyžamo vodorovně pruhované, je už proto nevěrohodný, že všechna pyžama na světě jsou pruhovaná odshora dolů nebo obráceně, jak je soudu, který se jistě odívá podobně, samozřejmě známo.

- Psa odcizili a upraveného snědli, avšak když jsem požadoval 600 korun, křičeli, že takovou drahotu nemají ani v Internacionálu, a vyhodili mne i s rodokmenem.
- Mám na soudruha prokurátora zlost jenom někdy, a to jest tehdy, když si na něho vzpomenu.
- Nezletilá poškozená byla vyslechnuta formou hry a v roli otce vystupovala soudružka prokurátorka.
- Protože nevím, jestli jsem obviněn z výtržnictví nebo ze socialistického vlastnictví, žádám, abych byl poučen, co je výhodnější.
- Obžalovaný na svou obhajobu uvádí, že autobus ukradl proto, že trpí závratěmi, a tedy nemohl na odcizeném kole dále pokračovat v jízdě.

- Obhajoba obžalovaného neobstojí, neboť není přípustné, aby myši žraly v tak značném množství rýži.
- Obviněný je surový a násilné povahy, což je patmo z toho, že při sobě nosí neustále otevřený řeznický nůž, ačkoliv je zaměstnancem Jáchymovských dolů.
- Já jsem v kapitánu T. neviděl velitele, ale čestného člověka.
- Opustil jsem zaměstnání na dole, neboť jsem chtěl na tom světě ještě užít, neboť mám na podzim nastoupit základní vojenskou službu.
- Jeho chování se neslučuje s jednáním důstojníka, ani normálně myslícího člověka.

**Mgr. Věra Teplá
a Zdeněk Hataš**

Železniční okénko

V májovém železničním okénku přináším tip na výlet k prameni Cidlina. Řeka, kterou má naše město ve svém názvu, pramení pod vrchem Tábor (678 m n.m.), na východním okraji Českého ráje, nedaleko městečka Lomnice nad Popelkou. Výchozí bodem cidlinského putování stanovme železniční zastávku Kýje u Jičína, na trati Lomnice nad Popelkou – Libuň. Na této trati, hned další zastávka ve směru na Libuň, je i stejnojmenná Cidlina, ale je to k prameni o něco dále. Po výstupu z vlaku v Kýjích u Jičína vede k cidlinskému prameni žlutá turistická značka. Součástí výletu může být již v úvodu zmiňovaný vrch Tábor, kde je rozhledna s krásnými výhledy na Český ráj i krajinu kolem Staré Paky i na hrad Kumburk. Odjezdovou stanicí zvolme žst. Lomnice nad Po-

pelkou, kde můžete navštívit i zajímavou sbírku různých kilometrovníků, poblíž nádraží, prakticky naproti, v kopečku vpravo, za přejezdem ve směru Stará Paka.

Vlakové spojení doporučuji směr Stará Paka a dále do Lomnice nad Popelkou s přestupem do zastávky Kýje u Jičína. Pokud se vydáte na výlet ve všední den, třeba prázdninový, doporučuji pro zpáteční cestu přímé spojení z Lomnice nad Popelkou Os 5718, odj. v 16.11 hod. s příjezdem do Chlumce nad Cidlinou v 17.25 hod. Ve fotogalerii jsou snímky žst. Lomnice nad Popelkou a kilometrická sbírka.

Železniční okénko plné turistiky
do malebného kraje
vám otevřel

Bob Špecinger

Město Chlumeck nad Cidlinou, MěKS Klicperův dům pořádá
11. ročník přehlídky souborů různých hudebních žánrů

pod názvem:

Chlumecké hudební léto 2021 na koupališti

Datum	Název	Hudební žánr
18.6.	Dechový orchestr ZUŠ Chlumeck nad Cidlinou	
24.6.	Brixtn, Natrije Bruntál, Chlumeck nad Cidlinou	indie - electro - pop, pop punk
1.7.	Polymetal, Řemen Přelouč, Chlumeck nad Cidlinou	rock metal, rock
8.7.	Sto zvířat Praha. Začátek 20:00 hod.	ska
15.7.	Wintage Wine Praha	thrash folk
22.7.	Láska, Sendwitch Praha, Poděbrady	písničkář, pop rock
29.7.	Vanaheim Městec Králové	melodic viking metal
5.8.	Malá dechovka Kmochocka Kolin	dechovka
12.8.	Factorial! Orchestra Hradec Králové	moder fusion big band
19.8.	Michael to Castle, Acoustic Band Praha, Přelouč	pop, rock and pop
26.8.	Václav Noid Bárta & Bekbek clan Praha. Začátek 20:00 hod.	pop rock

Vždy ve čtvrtek od 19:00 - 21:45 hod. za každého počasí.

Vstupné: 70 Kč / studenti, důchodci, držitelé ZTP: 50 Kč
facebook.com/Klicperův dům

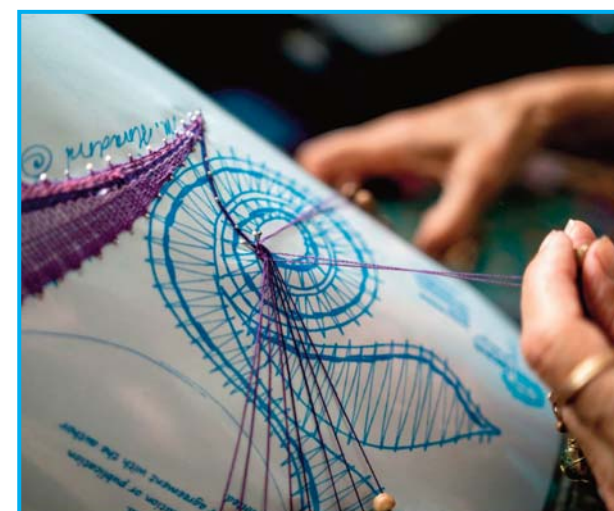
www.chlumecknc.cz

Dny otevřených ateliérů

Duben se nám chýlí ke konci a rozvolňování opatření je už na dohled. My se letos nevzdali naděje a naplánovali Dny otevřených ateliérů v Královéhradeckém kraji. Prosíme o zveřejnění informace, stále je možné se přidat jako účastník, ale především chceme informovat veřejnost a nabídnout smysluplné trávení volného času poznáváním kultury i umění v našem kraji. Nabídku míst stále rozšiřujeme, někteří vyčkávají, jak opatření povolí, ale zapojí se opět subjekty z HK, Jičína, Josefova, České Skalice, Malých Svatoňovic, Náchoda, Broumova, Červeného Kostelce, Trutnova, Potštejna, Vamberka, Rychnova a okolí.

Navštivte umělce v jejich ateliérech a poznejte svět umění zblízka!

DOA
DNY
OTEVŘENÝCH
ATELIÉRŮ

Navštivte ateliéry, galerie a muzea
v Královéhradeckém kraji a poznejte
svět umění zblízka!

12.-13. června 2021

FB/IG: @centrumumeleckychaktivit
www.impulshk.cz

Letos v sobotu 12. a neděli 13. června 2021.

Centrum uměleckých aktivit Impuls Hradec Králové organizuje dvoudenní výtvarný festival Dny otevřených ateliérů – (DOA). Každoročně se koná v polovině června. Výzvu loni i letos vyslyšelo více jak 40 výtvarníků a institucí nejrůznějších oborů a zaměření. Návštěvníci mohou zavítat jak do renomovaných galerií, tak i do dílen malířů, hrnčířů, sochařů, fotografů, řezbářů ale i designérů v Královéhradeckém kraji.

Akce je vhodná i pro rodiny s dětmi a vstup do zaregistrovaných ateliérů, muzeí a galerií je zdarma. Celý seznam najdete i s popisem zde: <https://www.impulshk.cz/ateliery/> /Vyběr můžete třídit dle okresu nebo zaměření nebo dne konání. Přejeme vám skvělé výletování a poznávání řemesel i umění.

Bc. Marta Bergmanová
Komunikace a média
mobil: +420 732 807 428
e-mail: pr@impulshk.cz
<mailto:pr@impulshk.cz>

Městská knihovna a turistické informační centrum
Chlumeck nad Cidlinou
Vás srdečně zve na výstavu

Srovnání
povídky B. Benešové
Myšky
s filmovou adaptací

KDE: Městská knihovna a TIC
Chlumeck nad Cidlinou

Od 8. května
do 8. června 2021

KDY: V otevírací době knihovny

Klicperáci vzpomínají a děkují

Dne 29. 4. 2021 nás navždy opustila členka našeho divadelního spolku Klicpera, paní Vlasta Černohorská.

Svůj divadelní život s námi spojila v roce 2009 při hře „Létající snoubenky“. Nemohli jste ji vidět při hře, neboť ona byla vždy bezpečně ukryta za oponou, odkud obětavě sledovala texty her, a když bylo potřeba, rychle přispěchala s nápovědou.

Byla pro nás herce velmi důležitá, i jako pomoc při stavění scény, pomáhala se sháněním rekvizit či kostýmů. Jsme rádi, že s námi vydržela krásných deset let a děkujeme za trpělivost, kterou s námi měla při zkoušení her i při představeních. Nebylo to s námi vždy lehké.

Teď se v divadelním nebi potká s našimi divadelními kolegy, kteří nás již opustili. Tak ať je jim tam krásně a drží nad námi ochrannou ruku. Snad už jim

zase budeme brzy dělat radost z divadelních prken.

Čest její památce.

Eva Šimonová

Výleповé plochy – kladrubský mlýn

Když jsem v minulém čísle Chlumeckých listů představovala projekt pracovně nazvaný „Když nemůžeš do muzea...“, slíbila jsem, že postupně každé místo podrobněji popíšu. Jako první jsme nalepili plakáty na výleповou plochu v Kladru-bech, proto začnu právě zde. Na přiložených obrázcích je vidět pohled na Chlumec od Kladru. Těm, myslím, není nutné blíže popisovat.

Zastavím se proto u vyobrazení kladrubského mlýna. Těm kdysi zřídili na řece Cidlině někdejší držitelé Chlumce. Zprávy o něm jsou od 16. století. Roku 1554 zde mlynařil Jan Chodour, který měl navíc za povinnost vrchnosti odvádět 20 korců obilí a vykrmit jednoho vepře pro zámek. U mlýna se nacházelo půl lánu role a dvě jitra luk. V roce 1571 se na mlýně uvádí bývalý hejtman panství Martin Sudkovský a od osmdesátých let 16. století patřil mlýn k městu Chlumu-ci. Po nástupu rodu Kinských zbavil Václav Vchynský město ně-

kterých majetkových podstat i obou mlýnů – kladrubského a pamětnického. V roce 1695 zde mlynařil Jan Rovenský, kte-

Pro radost i poučení

jak se naše město mění ...

Pro radost i poučení

jak se naše město mění ...

Pro radost i poučení

jak se naše město mění ...

rý mlýn z gruntu přestavěl. V tu dobu měl mlýn dvě složení s palečnými a vodními koly. Dalším mlynařem byl Jan Fanta a po něm Václav Štoček, jemuž v roce 1700 mlýn prodala chlumecká vrchnost do dědičného užívání. Rod Štočků mlynařil na kladrubském mlýně po čtyři generace. Uvádí se, že mlýn už má čtyři složení a jednu jahelku s třemi stoupa-mi. Kromě obilního nájmu musel mlynař vykrmit ještě tři-náct vepřů! Jeho další povinností bylo sledování jarní a letní vody a zavčas stáhnout splávek, aby nedocházelo k záplavám.

Roku 1789 jej koupil chlumecký mlynař Jan Meliš. V ro-ce 1802 ovdovělá mlynařka Magdalena Netopilková prodala mlýn Josefu Dostálovi, který jej dále prodává Janu Spinglovi. Dalšími majiteli byli: Václav Schovald, mlynař Valhovsky, Anto-nín Kolařík z Hořicka, František Hlaváč z Křeslic, František Technik, Václav Šonský, Augustin Bartoš, Karel Strnad. Od něj pak mlýn v roce 1882 koupil pardubický továrník J. Hüb-ner se společníkem K. Opitzem. V roce 1894 držel mlýn Anto-

nín Nosek, který ho prodal Jonáši Bergmannovi z Chlumce. Na sklonku roku 1895 koupil mlýn majitel novoměstského cukrovaru Hendrich Friedlander a po něm jeho zeť Adolf Dreger. V roce 1928 koupil kladrubský mlýn bývalý ředitel cukrovaru František Čupr. Kolem roku 1950 byly rušeny ma-lé zastaralé mlýny, a tak došlo i na kladrubský mlýn. Poslední kladrubský mlynař zemřel roku 1953.

Objekt kladrubského mlýna měl jednopatrovou obytnou budovu, mlýn se skladištěm obilí, dílnu, zděný přístřešek pro jednu a dřevěnou stavbu pro druhou turbínu a hospodářské stavení. Mlelo se na spodní vodu, která vedla náhonem z ře-ky Cidliny na pět mlýnských žlabů, z nichž dva šly na mlýn-ské stroje. Při vodoprávním řízení v roce 1932 se u mlýna uvádí Girandova a Francisova turbína.

Informace jsem čerpala z článku Josefa Hartmana uve-řejněném v roce 1982.

Helena Krátká

CHLUMECKÝ KOTLÍK 2021

Město Chlumec nad Cidlinou a spolek Město v zahradách vyhlašují již **11. roč-ník soutěže Chlumecký kotlík**. Soutěžní vaření guláše na závěr sezony městského koupaliště proběh-ne v sobotu dne **4. září 2021 od 10 hodin**.

Neváhejte a **přihlaste svůj pětičlenný soutěžní tým do 31. července 2021** na Městském úřadě v Chlumu-ci nad Cidlinou v kanceláři pokladny u paní Zemanové, tel.: 495 703 891, e-mail: zemanova@chlumecnc.cz. Jednoduše nahlásíte název vašeho týmu a guláše. K tomu zaplatíte startovné, které je ja-kousi kaucí, jež se týmu po soutěži vrací.

Pravidla soutěže:

1. Soutěží 5ti členný tým (zástupci spolků, sportovních, kul-turních i zájmových organizací, firem, rodin či kamarádů odkudkoli).
2. Tým musí podat závaznou přihlášku do **31. července 2021** a zaplatit vratné startovné ve výši 300,- Kč.
3. Každý soutěžní tým použije pro přípravu guláše maxi-málně 5 kg syrového masa (může být předem nakráje-no). Maso bude na základě dodaných platných daňo-vých dokladů pořadatelem na místě proplaceno až do výše 800,- Kč.
4. Pořadatel zajistí ohniště, dřevo k topení, zápalky, stůl, prkénko na krájení. Každému soutěžnímu týmu bude zapůjčen smaltovaný kotlík s trojnožkou.
5. Naběračky, vařečky, nože a dochucovadla pořadatel ne-zajišťuje.
6. Převzetí kotlíků proběhne od 9.00 do 9.30 hod.
7. Zapálení ohně pod kotlíky bude odstartováno v 10 ho-din. Doba na přípravu guláše je 4 hodiny. Týmy musí guláš uvařit na místě soutěže, tým, který by uvařil guláš předem, by byl nemilosrdně diskvalifikován.

8. Ochutnávání veřejností bude zahájeno ve 14 hodin. Tým, který by začal vydávat soutěžní guláš dříve, by byl nemi-losrdně diskvalifikován.
9. Hodnotit guláše budou všichni platící návštěvníci, se vstupenkou obdrží plastovou misku, lžící a jeden hla-sovací lístek, který mohou po ochutnávkách vhodit do urny vybraného týmu.
10. Vítězí guláš, který získá nejvíce hlasů. Hlavní cena bude sud piva a putovní pohár. Vyhlášovat se budou jen týmy umístěné na předních místech. Pořadatel navíc vyhlásí a odmění tým, který na něj udělal největší umělecký do-jem. Výsledky soutěže budou následně uveřejněny v Chlu-meckých listech.

V průběhu celého soutěžního dne bude ve spolupráci se skauty a táborníky připraven zábavný program pro děti i dospělé. Všichni budou moci zdarma ochutnat i nesoutěž-ní guláš, který členové spolku pokaždé vaří ve vojenské pol-ní kuchyni.

Srdečně jste zváni!

Za spolek Město v zahradách
Arnošt Vítek

STAVBA TATRY DOKONČENA!!!

21. duben 2021 je dnem, který si budou pamatovat žáci SŠTŘ Nový Bydžov v oborech Řidič nákladní a osobní dopravy a Diagnostik motorových vozidel. Přesně v tu dobu se jim podařilo dokončit stavbu nákladního automobilu TATRA PHOENIX v rámci projektu TATRA DO ŠKOL. Podstatou projektu Tatra do škol, který vznikl v roce 2018, je spolupráce mezi automobilkou, jednotlivými kraji a technickými školami. Vybraní studenti ze středních škol dostávají možnost sestavit automobil TATRA a detailně se tak seznámit s technikou používanou v nákladních automobilech. Takto sestavený automobil pak zamíří do běžného provozu, v našem případě jej budou využívat Technické služby Trutnov.

Stavba TATRY probíhala v několika etapách. V srpnu 2020 byly do naší školy dodány ve více než 30 velkých bednách díly a součásti nákladního automobilu včetně motoru, převodovky, kabiny, náprav, pneumatik, elektroinstalace a dalších komponentů. Na přelomu září a října probíhalo přímo v prostorách automobilky TATRA v Kopřivnici školení pro žáky SŠTŘ, kteří se tak podrobně seznámili s technologií stavby nákladního automobilu.

Samotná stavba začala v dílnách odborného výcviku v Novém Bydžově Na Švarcavě pod vedením učitele odborného výcviku Tomáše Hovorky začátkem prosince, kdy žáci během dvou dnů sestavili rám, připevnili nápravy, pneumatiky a také celou podvozkovou část nalakovali. Před koncem ro-

ku 2020 pak studenti pokračovali druhou fází, při které se montovala elektroinstalace a zapojovala vzduchová soustava. V poslední fázi jsme do vozidla namontovali motor, kabinu, doplnili provozní kapaliny a provedli další dokončovací práce.

Nyní čeká našimi žáky sestavené vozidlo cesta do Kopřivnice, kde se podrobí celkové kontrole, jízdním zkouškám, komplexní diagnostice, a pak bude následovat slavnostní předání novému uživateli.

Aleš Novák

Hlušické dílny SŠTŘ podlehnou obrovské rekonstrukci

Střední škola technická a řemeslná Nový Bydžov je moderní škola, která má neustálou snahu inovovat jak způsob výuky, tak i zázemí. A právě modernizace dílenského areálu výukového centra Hlušice bude brzy na pořadu dne. Vzhledem k přibývajícimu počtu žáků a uchazečů především o obor Opravář zemědělské techniky bude zapotřebí kompletní rekonstrukce současného objektu.

Na bližší informace o renovaci stávajících dnes již nefunkčních dílen jsem se zeptala Ing. Karla Průchy, zástupce ředitele pro praktické vyučování, spolupráce s partnery, investice, vzdělávání dospělých a evropské projekty.

Jaká je historie objektu dosavadních dílen?

První zmínky o hospodářském dvoře v Hlušicích, které se nám podařilo dohledat, pochází z období poloviny 18. století, kdy Colloredové koupili Smidarské a Hlušické panství

a spojili je v jeden celek. Z té doby pochází i plány týkající se propojeného severního komplexu dvora od prostor pro ustá-

Hlušické dílny SŠTŘ

jení koní (současné dílny SŠTŘ, které budou předmětem rekonstrukce) přes obytný dům a velký chlév až k patrové sýpce, které jsou v současnosti v držení soukromého majitele. Úpravy a přestavby do současné podoby probíhaly zejména v 19. století, kdy se na panství střídalo hned několik majitelů, například od roku 1834 manželé Wagnerovi z Wallerstátu, nebo později současní majitelé sousedního zámku, rod Czerninů. Osobně znám mnoho pamětníků, pro které bude rekonstrukce impulzem k nostalgickému vzpomínání. Přece jen budova dílen patří k Hlušicím stejně jako vedlejší zámek.

Co se bude v nejbližší době odehrávat s touto stavbou?

Budova musí projít kompletní rekonstrukcí. Stav a uspořádání nosných konstrukcí již neumožňují bezpečné využití pro účely výuky. Proto již před více než 5 lety vznikl záměr na rekonstrukci prostor pro potřeby jednoho z hlavních oborů školy, pro Opraváře zemědělské techniky. Zemědělská technika, zejména její velikost a vybavení, prodělala v posledních letech v oblasti mobilní techniky určitě největší boom a my jsme rádi, že se s tímto trendem dokážeme za pomoci našich partnerů vyrovnat. Tedy co se týká úrovně pedagogů a vybavení. Ovšem stavební konstrukce již prostorově zcela

nevyhovují a brzdí další rozvoj tohoto velice populárního oboru. Důkazem oblíbenosti i obrovského uplatnění na trhu práce je i neustále narůstající počet žáků. Rovněž z tohoto důvodu jsme vděční našemu zřizovateli, že budeme nyní moci tolik očekávanou rekonstrukci zahájit.

Jaké jsou podmínky pro stavbu nových prostor a jaký je časový horizont výstavby?

Podmínky výstavby se nám již podařilo částečně zajistit. Máme stavební povolení a nyní již i zmiňované prostředky pro zahájení 1. etapy prací. Rozpočet akce je naplánován na cca 50 mil. Kč, v letošním roce Královéhradecký kraj podpoří akci částkou ve výši 10 mil. Kč. Pevně věříme, že v následujících letech se nám podaří tolik potřebnou a nutnou rekonstrukci dokončit.

Jaký celkový efekt by měla přinést tato akce?

Efekt je jednoznačný. Umožní nám další rozvoj a modernizaci výuky technických oborů, zejména oborů orientovaných na zemědělskou a jinou „velkou“ techniku. A to nejen pro žáky naší školy, ale pro žáky partnerských škol celého Královéhradeckého kraje.

Mgr. Petra Hrnčířová

Poděkování MŠ U Zámku

Chtěli bychom touto cestou poděkovat celému kolektivu v Mateřské škole U Zámku za skvělý přístup a veškerou péči o dětičky ☺. Zejména pak za 14 náročných dní v měsíci dubnu, kdy musely být děti 2x týdně testovány a musela být naplňována i další opatření vlády či Ministerstva zdravotnictví. Školka musela velmi rychle reagovat na změny a požadavky, přesto nás vždy paní ředitelka, paní učitelky i paní uklízečky vítaly s úsměvem. Asi nikdo neměl radost z testování dětí, ale vrátit se zase do „starého“ režimu, potkávat se s kamarády a ještě si užít školky, než nastanou dětem školní povinnosti (alespoň u těch našich dětí) mnohonásobně převážilo „šfouření v nosíku“.

Za Aničku a Adámka děkují

Soňa a Jirí Vodičkovi

Inzerce

MATEŘSKÁ ŠKOLA BERUŠKA

www.msberuska-chlumec.cz

Den Země v Berušce

„Naše Země slaví svátek,
my ji k němu chceme přát,
všude čisto, hodné lidi,
aby ji měl každý rád.“

Stejně tak jako každý z nás, tak i naše planeta Země oslavuje jednou za rok svůj den. Svátek Den Země, tak se tento den jmenuje, připadá na 22. duben a oslavují jej lidé po celém světě již od roku 1971.

V naší mateřské škole jsme chtěli Zemi také popřát vše nejlepší, a tak jsme si povídali, co pro naši Zemi můžeme udělat, jak se k ní máme chovat, co je pro ni důležité a co je špatné. Každá třída si vytvořila svoji vlastní planetu Zemi neobvyklým výtvarným způsobem.

Ale protože nejlépe se slaví v přírodě, která je teď krásně barevná, voňavá a můžeme ji vnímat všemi smysly, vyrazili jsme na pěší výlety do okolí. Některé děti do zámeckého parku a některé na Mračňovku k Anežčinu prameni v lese. Při plánování trasy se paní učitelky částečně inspirovaly zajímavou akcí, kterou pro děti připravil Dům dětí a mládeže v Chlumci nad Cidlinou a nazval ji Jarní putování. A tak jsme putovali okolím Chlumce nad Cidlinou a cestou plnili úkoly, které se týkaly přírody a znalostí o ní. Povídali jsme si o zvířátkách žijících v lese, o koloběhu vody v přírodě, o třídění odpadu.

Na závěr celé akce jsme si udělali piknik pod širým nebem. Venku jsme se nasvačili a odpadky ze svačiny roztřídili tak, aby každý kus přišel do toho správného kontejneru.

Prožili jsme úžasné dopoledne, plné pohybu, nových zážitků a o legraci také nebyla nouze. Jenom doufáme, že příští rok, až zase budeme tento svátek slavit, budou moct naše paní učitelky už odložit roušky.

Děti z MŠ Beruška

TAK JSME U CÍLE I S PYTLEM ODPAVKŮ, KTERÉ JSME
CESTOU POSBÍRALI

Inzerce

PS Táborník pořádá

Letní tábor Příběh země Terra

1.8. - 14.8. 2021
cena: 2990 Kč

www.PojedNaTabor.cz

Více informací: Zbyněk Říha, 775 011 155, pstabornik@gmail.com

Inzerce

SKAUTSKOU STEZKOU

WWW.SKAUTCHLUMEC.CZ

NÁBŘEŽÍ RADOSTI, aneb 700 malovaných kuláčků pro lepší den

Když jsme vloni na jaře postupně rušili výpravy, akce i naše 100 leté výročí, ani v té největší nadsázce nás nenapadlo, že rok poté budou omezení stále pokračovat a naše energie bude pomalu, ale jistě mizet.

Vynalezli jsme na to lék. Na nábreží u Cidliny (pravý břeh mezi mosty) jste našli stromy, jejichž plody, věříme, udělaly

lepší den komukoliv, kdo šel kolem. Rostly na nich totiž placky pro lepší den, které jste si mohli vzít. A pod nimi mnoho malovaných kamínků, které tam nosil celý Chlumec.

Tím jsme vám chtěli dopřát hodně dobré nálady a optimismu do nadcházejících dní.

Placky a kamínky byly vyrobené z 90 % dětskou prací a jsme na skautky a ostatní, kteří je malovali, náležitě hrdí. Víte, kolik jsme jich nakonec namalovali? Rekordních 700.

ČARODĚJNICE

Koncem dubna, jak se praví, všechny obce svátek slaví.

Podle staré tradice, zapalují hranice.

Seděli jsme na naší střediskové radě a říkali si: „Rádi bychom všechny opět pozvali k velkému ohni, do průvodu, před pódium s kapelou, na něco dobrého k jídlu a pití...“, to ale bohužel letos nemůžeme. A pak přišel nápad. DOPORUČIT ODPOLEDNÍ, ČI PODVEČERNÍ PROCHÁZKU 30. 4. PO NÁBŘEŽÍ CIDLINY (mezi mosty ve městě).

Nábřeží se proměnilo v místo, kde bylo možné dětem představit tradice, ze kterých Čarodějnice vznikly. Těšilo nás, když jsme viděli zaujaté rodiče, kteří dětem vysvětlovali informace, které se z průvodních velkých bannerů dozvěděli, a dokonce s nimi šli do skoku přes oheň, vytáhli své nožíky a zavzpomínali, jak se vyřezává lodička, se kterou si poté dali

závody na Cidlině. Každý z rodiny uvázal barevnou pentli na připravenou májku, tačka dal mamce pusku pod rozkvetlým stromem, do toho svítilo sluníčko a nic nenarušovalo pohodové odpoledne.

Nad těmi, kteří bloumali a nevěděli, do čeho píchnout, jsme nevěřičně kroutili hlavou. Jako by se už zapomněli radovat, vážit si maličkostí a byli zblblí jakýmsi komerčním způsobem života.

Kdo přišel večer, náležitě se pobavil. Okolo deváté hodiny vyjela po divoké Cidlině kánoe, obsazená těmi nejvyššími funkcemi – panem starostou města a náčelníkem střediska chlumeckých skautů. Oba měli v očích jediný cíl. Zapálit hořící faguli čarodějnice, která byla připravená uprostřed řeky na plovoucím pontonu, zapíchnuté do hranice. A neminuli. Hřišnice vzplála na první náprah.

Cidlinu osvětlily hořící římské svíce a mnoho malých lampionků, které pluly na vodě.

Proč vlastně oheň na vodě? Mělo to pragmatický důvod. Aby k ohni nikdo nemohl a tím pádem, aby nedošlo ke sdružování lidí. Jediný, kdo tuto vizi porušil a tím nás zároveň nahlas rozesmál, byl místní klub otužilců Eskimo, jehož členové odhodili spodky, vyhnuli svršky a po pás ve vodě dotančili k hořícímu ohni, na kterém si opekli špekáčky. Kdo tam nebyl, neuvěřil.

Byly to prostě zase trochu jiné Čarodějnice.

A NA ZÁVĚR NĚCO MÁLO KE ZMIŇOVANÝM TRADICÍM

- Čarodějnice, Valpuržina či Filipojakubská noc. Jaký je správný název?
 - Ten původní je Beltan, Beltine, Beltain, pochází z gealštiny (v překladu znamená „zářící oheň“) a odkazuje k dávnému svátku, kterým začínalo teplejší období v roce (mezi jarní rovnodenností a letním slunovratem). Pohané vlastně znali jen dvě roční období. Léto (období hojnosti, úrody, plodnosti) a zimu (hlad, smrt, nemoci). Beltine je začátek letního období. Čarodějná noc byla po úplňku neblíže 1. květnu. Staré ohně se uhasily a založily nové.
 - Valpurga (Valburga) zase byla svěťice, která chránila před temnými silami a před svody pohanství.
 - No a svěťci Filip a Jakub měli na přelomu dubna a května svátek.
- Skokem přes oheň se dle tradice zbavujeme negativní energie, která se u nás nashromáždila přes zimu.
- V předvečer Beltainu se milenci vydávali do lesů. Květen byl svátkem milostných her a z této doby možná také pochází líbání pod rozkvetlým stromem.
- Upalování figurky staré ženy – čarodějnice je forma loučení se zimou, jelikož figura původně představovala bohyni smrti a zimy Moranu.
- MÁJKA – ověčený strom představuje především symbol jara. Od pradávna strom představoval strážného ducha obce, který nesmí chybět ani u nás.
- Všichni u sebe nosili svatou křídu a jiné svaté předměty, které je v tento den ochránily od temných sil.

JEŠTĚ JSI NEBYL NA NAŠICH NAUČNÝCH I ZÁBAVNÝCH STEZKÁCH v okolí Chlumce? Poslední možnost vyrazit.

V tuto chvíli jsou ještě poslední dvě stezky v okolí Chlumce. Na obou najdete naučné i zábavné informace, které obohatí každého účastníka.

Stezku absolvujete podle přiložené mapy. Cestou hledáte zalaminované cedule velikosti A4, na kterých se dozvíte všechny instrukce. S sebou stačí pouze tužka, zbytek rodiny a plný batoh dobré nálady. Na konci každé stezky hledejte poklad.

Úvod k 1. stezce:

Nejen v našem městě vymizel život z místní školy. Pojďte tomu přijít na kloub a vydejte se po stopách **ZÁHADY ZMLÉ ŠKOLY** (stezka bude do 6. 6. a má cca 3,5 km). Přestože děti o záchranu školy pravděpodobně příliš nestojí, myslíme si, že rodiče budou hledat jako diví. Kartičku k získání 10 ti místního kódu si vyzvedněte na nábreží (pravý břeh Cidliny, mezi mosty) a vydejte se po trase vyznačené na mapě (zelená – 7+, červená – pro starší, QR kódů si nevšímejte). Cestou vyluštíte 10 šifer a na závěr najdete tajemnou bednu, kterou zkuste rozkódovat (v okruhu 30 m od cíle). Hodně štěstí!

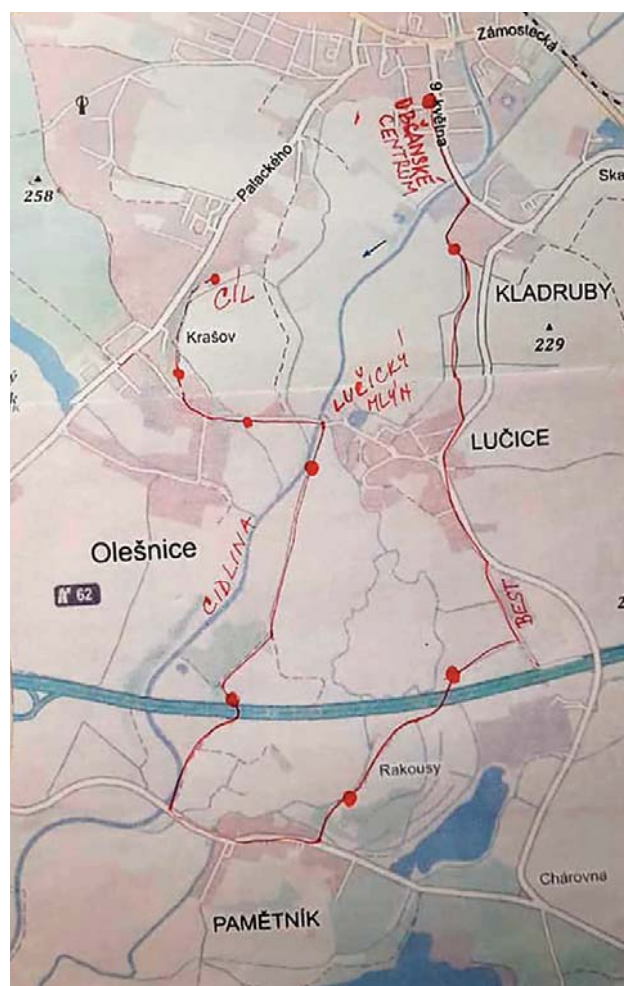
Úvod k 2. stezce:

Vezměte kolo, celou rodinu, vžijte se do role kosmonauta a pusťte se na stezku. **VESMÍRNÉ PUTOVÁNÍ** (do 6. 6.). Kolik máme planet a na které z nich žijí zelení mužičci? Trasa má cca 8,5 km, začátek je na okně, z boku, Občanského

centra (skautské klubovny a DDM), má celkem 9 zastavení (tečky na mapě; u každého zastavení u hlavní viditelné karty vždy hledejte ještě schovanou jednu další kartičku) a pro ušlapané nožky na závěr zasloužený poklad. Otázky jsou ve dvou obtížnostech, mladší/starší. Stezku doporučujeme od první třídy výš.

Obě stezky vznikly za finanční podpory města Chlumec nad Cidlinou.

**SKAUTSKÝM
SVĚTEM**

**JUNÁK – ČESKÝ SKAUT z.s.
MÁ 68 802 ČLENŮ**

Počty pochází ze začátku letošního roku, kdy proběhla pravidelná registrace. Přes problémy s činností v důsledku pandemických opatření počet členů opět vzrostl – za posledních

patnáct let o 50 %! Junák má letos 2 257 oddílů (loni přibýlo 36 nových oddílů).

Nejpočetnější je kategorie světlušek a včat (22 860) a skautů a skautek (15 488).

Skautská střediska mají přetrvávající problémy s novými kvalifikovanými činovníky – pro vedení oddílů, táborů a další činnosti musí mít speciální zkoušky. Proto mnohá střediska nemohou přijímat nováčky.

Neplatí to však o chlumeckém středisku Junáka, které se pečlivě stará o výběr a kvalifikaci vedoucích a tím umožňuje i rostoucí počty oddílů a možnost přijímat nové členy.

VÝROČÍ:

15. 6. 1914 Ustavující valná hromada samostatného spolku Junák – Český skaut. Prvním starostou v historii českého skautingu byl zvolen MUDr. Čeněk Klika a vrchním vůdcem Antonín Benjamin Svojsík.

28. 6. 1931 Zahájeno Slovanské Jamboree (Tábory slovanských skautů) ve Stromovce a na Trojském ostrově. Byla to největší skautská akce v dějinách konaná na našem území.

17. 6. 1970 – Československý Junák zrušen rozhodnutím Federálního ministerstva vnitra – majetek byl zabaven.

UDÁLOSTI:

Br. Jaroslav Chládek – Carda má 90 let. Bratr Carda je sice z hradeckých Kuklen, ale i pro chlumecké skauty mnoho znamenal a znamená. Především našel a vybudoval po roce 1990 tábořiště v Prachovských skalách v katastru obce Pařezská Lhota. Bývalá skládka (smetiště) se změnila v nádherné romantické tábořiště, kde strávil oddíl chlumeckých skautů pod vedením br. Jindřicha Celleru – Felixe po roce 1990 svůj první tábor (díky středisku v Kuklenách, které zapůjčilo vybavení). A potom zde Carda každoročně organizačně zajišťoval a i letos ve svých 90 letech (!) organizuje tábor pro dospělé skauty z celé ČR. Na tyto tábory už vzpomínám v Chlumci n. C. jenom já sám, protože Dan (J. Veselý) i Felix (J. Celler) již odešli do Věčných lovišť.

Carda i přes svůj vysoký věk je neuvěřitelně aktivní, je členem rady náčelnictva KD Junáka, seniorem sboru nositelů řádu Zlaté Stryčky atd. Je skvělým příkladem dobrého člověka, skauta, který přijal za své krédo „Skautem jednou, skautem navždy!“

Milý Cardo, i my z Chlumce n. C. Ti přejeme ještě mnohá léta v plné síle a životním nadšením!

Tábory 2020. V roce 2020 i přes mimořádná hygienická opatření uskutečnil Junák 1 112 letních táborů, na kterých strávili účastníci celkem 569 881 dnů.

Tábory 2021. Dle slov starosty Junáka (Josef Výprachtický – José) předpokládá Junák, že letní tábory proběhnou v podobném rozsahu jako loni. Společně s ČMRD (Česká rada dětí a mládeže) jednají průběžně s hlavní hygieničkou ČR a věří, že se pro konání táborů podaří podmínky opět vyjednat.

1. červen – Mezinárodní den dětí
5. červen – Světový den životního prostředí
21. červen – Letní slunovrat
26. červen – Mezinárodní den boje proti narkomanii a drogám

Mika-Köhler

Skautskou stezku připravila **Věra Applová – Lolli**

Zprávy z Domova V Podzámčí

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, přejeme vám hezký den z našich domovů. Je konec dubna a v Palackého i v Říhově ulici už se těšíme z mnohých aktivit, které se dlouhou dobu nemohly konat z důvodu špatné epidemiologické situace.

Klienti už zase zpívají, tvoří na pracovní terapii, setkávají se při jídle v jídelnách, potkávají se na chodbách, kde můžou posedět a prohodit slůvko se sousedy i personálem, pokud se klienti nechtějí či nemohou účastnit skupinových aktivit, docházejí za nimi aktivizační pracovnice a dle přání a možnosti individuálně spolu tráví čas.

A co nás hodně těší, to je skutečnost, že za klienty do domova mohou docházet jejich blízcí na návštěvu a klienti mohou s rodinou na vycházku či na „dovolenou“. Sice za přísných podmínek, ale mohou. Bohužel, zatím jsou v nedohled-

nu ty časy, kdy by opět návštěvy chodily do domovů neomezeně, neohlášeně.

Návštěva musí doložit **doklad vystavený laboratoří, odběrovým centrem, nebo praktickým lékařem, nebo sms zaslou odběrovým místem** o negativním testu (antigenním či PCR), který nesmí být starší 48 hodin. Ten se nevyžaduje, pokud osoba průkazně prodělala onemocnění covidem a ještě neuplynulo více než 90 dní, nebo už je tato osoba očkovaná proti COVID 19 a již obdržela certifikát o očkování. Ve vybrané dny nabízíme provedení antigenního testu pro návštěvy našich klientů i my, kapacita je však omezená s ohledem na naše personální možnosti. Samozřejmostí je pak respirátor a na ná-

vštěvu mohou v jednom okamžiku pouze 2 osoby.

Víme, že je to pro návštěvy i naše klienty jisté omezení, žijeme však v době, kdy musíme vyvažovat ochranu zdraví a životů a zajištění potřeb jako je kontakt s rodinou.

Jako doplňující možnost kontaktu nabízíme spojení přes telefon nebo videohovor. Někteří klienti a některé rodiny si tento způsob docela oblíbili a hezky to funguje ☺.

A to je protentokrát od nás vše. Přejeme vám hodně zdraví, ať už svítí sluníčko a vůbec – ať je lépe na všech frontách.

Za Domov V Podzámčí
Soňa Vodičková

TERMÍN UZÁVĚREK A VYDÁNÍ VÝTISKŮ CHLUMECKÝCH LISTŮ

Číslo	Datum uzávěrky	Datum vydání
6/21	čtvrtek 27. 5.	čtvrtek 17. 6.
7/21	čtvrtek 1. 7.	čtvrtek 22. 7.
8/21	čtvrtek 5. 8.	čtvrtek 26. 8.
9/21	čtvrtek 2. 9.	čtvrtek 23. 9.
10/21	čtvrtek 7. 10.	pátek 29. 10.
11/21	čtvrtek 4. 11.	čtvrtek 25. 11.
12/21	čtvrtek 25. 11.	čtvrtek 16. 12.

OTUŽOVÁNÍ JAKO NÁRODNÍ SPORT

Uplynulá zima spojená s nouzovým stavem a výraznými omezeními nepřála téměř žádné lidské činnosti, natož sportům. Světlou výjimku však tvořilo otužování, které se stalo módním trendem, a je z něj nový národní sport. Mnoho lidí, kteří si ještě před rokem klepali na čelo nebo přinejmenším kroutili nad počínáním otužilců hlavou, se najednou dobrovolně vrhlo do chladivé náruče tohoto sportu. Začalo se tomu věnovat i mnoho celebrit a sociální sítě byly doslova zaplavené plejádou nadšenců nořících se mezi ledové kry.

Důvody jsou jasné, otužování nabízí možnost rychlého a na podmínky nenáročného sportování téměř pro všechny věkové kategorie. Lze ho provádět ve sprše, ve vaně, v sudu, v bazénu na zahradě nebo na většině venkovních vodních ploch a provozování je možné i za přísných hygienických podmínek. Nejvýznamnějším bonusem je pak posílení tělesné imunity, v době pandemie tolik potřebné. A nemalý přínos tkví i v jeho prospěchu pro duševní zdraví. Nežřídko se tak stávalo, že při procházce k vodní ploše člověk potkal jiného otužilce nebo viděl čerstvé díry vysekané v ledu.

ESKIMO CHLUMEC OTUŽILCI

Leden a únor

I poté, co 27. 12. došlo k opuštění koupaliště z důvodu jeho zazimování, jsme rozhodně nezaháleli. Ve vodě jsme byli na Silvestra, na Nový rok a po mnoho dalších dní. Bohužel nebylo možné oficiálně organizovat hromadné tréninky ani naše obvyklé akce. V rámci dvojic a rodin jsme navštěvovali přírodní písáky. Již od konce loňského roku nám byl věrným parťákem led. Zažili jsme ho v různých formách, slabý i silný, čistý i zasněžený, za jasného slunce, v mlze, za sněžení i v dešti. Žádný z našich tréninků se neobešel bez povinné výbavy každého zimního plavce, tedy krumpáče, sekery, hrábí apod. Vlastně před každým vnozem do ledové vody, která se pohybovala od 1 °C do 4 °C, nás nejdříve čekala pracovní brigáda – příprava vodní plochy.

Je pravdou, že koupání v zamrzlých vodách je vrcholem otužileckého blaha. Tuto zimu jsme si led, s výjimkou kratinké přestávky, vychutnávali v kuse opravdu dlouho a stalo se to jakýmsi stereotypem. Krumpáč a sekera byly předmětem téměř každodenní potřeby, led a sníh jakousi samozřejmostí, o mrazu ani nemluvě. Nicméně, když do toho zasvítl sluníčko, tak jde vše stranou. To je to štěstí, kterého se nelze nikdy nabažít. Je to opravdový relax a vypnutí od starostí všedního života. Prostě se ponořit do ledové vody a nechat sluníčko hrát v obličej. Přitom vůbec nevadí, jestli je venku třeba zrovna - 8 °C a voda pod ledem má 1,5 °C. Člověk by dříve nikdy nevěřil, že je možné mít takovou radost a dobrý pocit z toho, že ještě zima nekončí a bude mrznout.

Náš klub Eskimo mezitím oslavil 23. února druhé výročí od našeho prvního společného vnozu a i když pominulo mrazivé počasí, poměrně silný led z předchozího období odtával až do začátku března, což nám bránilo v oblíbeném plavání.

Březen a duben

Zapojili jsme se také do avizované akce Covide, nezlob mě – otužilci proti Covidu. Název akce vychází z úspěšné

deskové hry. Šlo o náhradu původně plánovaného společného ponoru v Lipně, čímž měl být vytvořen nový světový rekord. Bohužel, vzhledem k nouzovému stavu a zákazu pohybu, to nebylo ani po několika odloženích možno realizovat, a tak se do akce zapojili otužilci v rámci svých obcí, přičemž zasílali fotky na stránku pořadatele akce, který pak každému vygeneroval certifikát. V rámci ČR se toho zúčastnilo přes 2500 otužilců. Eskimo Chlumec se zapojilo také. O tom, že otužilci v chlumeckém regionu jsou velmi aktivní, svědčí i fakt, že se Chlumec nad Cidlinou v této akci umístil v TOP 20 nejaktivnějších lokalit.

Letošní jaro bylo rekordně chladné, a tak si i v dubnu bylo možné dopřát otužování ve studené vodě (méně než 8 °C) nebo v jeho závěru byla voda ještě alespoň příjemně chladivá a při dostatečně dlouhém pobytu poskytovala příjemné osvěžení. Někteří z moderních vyznavačů otužování pokládají dobu bez ledu za konec sezony. Nyní je ale možné ve vodě plavat a trávit v ní i další minuty, které při pouhém noření v ledové díře utíkají mnohem pomaleji. Otužilci vlastně plavou ve vodě celý rok bez ohledu na počasí. Akorát se tomu v určité fázi, která se již kvapem blíží, nedá říkat sportovní otužování.

Závěr

Uplynulá otužilecká sezona byla značně neobvyklá, ale přesto ji nelze hodnotit negativně. O naší podzimní sezoně na chlumeckém koupališti jsme informovali v lednovém čís-

le. Vzhledem k úzké spolupráci s klubem otužilců v Hradci Králové se někteří z nás měli také možnost zúčastnit natáčení historického velko filmu, kde bylo třeba komparzistů (otužilců), kteří vydrží delší dobu ve studené vodě. Více informací třeba v našem příštím příspěvku po premiéře filmu.

Otužování hlavně není jen záležitostí sportovců a celebrit, jak by se třeba mohlo někdy zdát. Otužování je téměř pro každého, lze s ním začít i v důchodovém věku. Samozřejmě je třeba vždy brát v potaz svůj zdravotní stav, kdy pro sportovní otužování je třeba mít lékařskou prohlídku se zátěžovým testem. Skočit bez přípravy do ledové vody je určitý hazard. Selfie v ledu je pro mnohé přednější, než jejich močové cesty a ledviny. Chce to vždycky s rozumem. Není to o tom, kdo vydrží víc, ani o tom, kdo má hezčí fotku. Vždy to dělejte pro svůj vlastní dobrý pocit, stejně jako vše v životě. Dělejte to kvůli sobě. Ideální pro začátek jsou chladné letní dny nebo září, ale se studenou sprchou lze začít kdykoliv, což doporučuje i otužilecký rekordman Wim Hof.

V době, kdy vyjde tento článek, bude už nejspíš pěkně teplo, bude se blížit léto a doufejme, že se už i život bude vracet k normálu. Přejeme tedy všem otužilcům, všem přátelům i těm, kdo nás sledují a podporují pěkné prázdniny a pevné zdraví. A až to teplo začne pomalu opadat, tak se třeba i s někým z vás sejdeme při startu nové sezony, která bude, doufám, moci opět začít na koupališti.

Otužování zdar, Covidu zmar.

Za Eskimo Chlumec

Josef Ulrich

Inzerce

Chlumec vojenský (1)

Je to již dlouho, možná rok, možná, že i víc, co mně přišla pod ruku povídka ruského klasika N. V. Gogola. Nijak zvlášť mě nezaujala, hlavní zápletkou byl kočár a myslím, že se tak i jmenovala. Mnoho si z ní již nepamatuji, ale protože jsem již tehdy myslel na to, že jednou budu bádat o chlumecké vojenské historii, zapsal jsem si několik úvodních slov nevelké povídky: „Městečko B. vypadalo hned veseleji, když se v něm ubytoval n-tý jízdní pluk. Do té doby tu byla nuda k ukousání. Ale od té doby, co se v újezdním městečku ubytoval jízdní pluk, všechno se změnilo. Na ulicích bylo najednou pestro a živo, zkrátka vypadalo to tu docela jinak.“ Představoval jsem si, že také v Chlumu mohla garnizona představovat pro místní sousedy stejné oživení, jako v ruském městečku. To mně nakonec potvrdil i zápis badatele Vítězslava Klemense v jeho Letopisech. Jezdecká kasárna v Chlumu již nezastihl, přítomnost vojáků mohl hodnotit stejně jako my, až po jejich odchodu, ale když porovnám, co napsal Gogol a náš Klemens, tak jako když opisovali. Chlumecký autor napsal: „Městečko žilo posádkou velmi rušně. Doléhala také tíže válek 1812, 1858 a 1866. Řada hospod, výčepů i tanečních lokálů, i když velmi skromných, dobře prospívala, méně však prosívaly mravy, neboť vliv vojska, šenků s dámskou obsluhou, nebyly v tomto ohledu životu městečka ku prospěchu.“

Vzniku chlumecké garnizonu předcházelo v Rakousku a přilehlých královstvích, tedy i v Čechách, ještě celé jedno století a půl, co byla Ferdinandem III. Habsburským po jeho osobních zkušenostech z třicetileté války zřízena první stálá armáda. Ferdinand III. se po zavraždění Albrechta Valdštejna v Chebu stal vrchním velitelem císařského vojska a údajně byl jedním z mála Habsburků, kteří měli vojenské vlohy. Byl velmi vzdělaný, dobře ovládal i český jazyk a ovládal dalších šest jazyků. Vojenské akce vídeňského dvora ale řídil Matyáš hrabě Gallas. Ferdinand vytvořil tak zvanou Karlo-Ferdinandovu univerzitu, když Karlovu univerzitu vyňal z moci jezuitů. Dal vystavět na Staroměstském náměstí Mariánský sloup, kolem něhož bylo v nedávné době tolik živo, když došlo k jeho obnovení. Za něho ale také zemi opustil Jan Amos Komenský pro svou víru, protože Ferdinand III. dokončoval rekatolizaci. Za jeho vlády se boje třicetileté války přenesly do Čech, které nebývale trpěly. Ještě před koncem války převezl z chrámu sv. Víta Svatováclavskou korunu do Vídně a jeho nástupci se neměli k jejímu vrácení. Třicetiletá válka byla také po jeho snaze ukončena v roce 1648 Vestfálským mírem. Než tedy dojdou ve svém příspěvku do Chlumu na samém konci 18. století, zastavím se krátce, co stálé přítomnosti vojáků v našem městečku předcházelo. Světovými dějinami se od samého počátku vinou válečné konflikty a skoro všechny generace poznávaly válčení na vlastní kůži. Historie nezaznamenala jen válečná dramata, ale také každodenní vojenský dril: přípravu na boj, výcvik, výzbroj a výstroj, zásobování vojska, vývoj teorii o vedení boje a obrany. Vojenská historie zahrnuje také organizaci vojska i budování různých opočetných a fortifikačních soustav až do minulého století. Počátek toho všeho bohužel nacházíme již u nejstarších lidských společenství. Vzpomínáte si na vyprávění při dějepisu o starém Babylónu, jak jeho vládce bojem rozšiřoval území a nakonec, jak sousedé tento bohatý stát před celým půl druhým tisíciletím vyplnili? A tak

to šlo dějinami století za stoletím. Jedny státy po zničení jiných bohatly, aby po čase svého bohatnutí zase posloužily jako terč pro jiné válečníky. Stejně tomu bylo ve starověkém Egyptu, kde se vojsko stalo klíčovou částí společenské hierarchie. Armáda se dokonce profesionalizovala jako první státní vojsko, jehož veliteli byli sami egyptští králové a z vojevůdců se stávali králové. Dnes se dosud používá některá egyptská vojenská terminologie a organizace. Vojsko bylo rozděleno do oddílů. Každý oddíl měl 4 000 pěšáků a 500 dvoukolových vozů, na kterých byli dva muži, vozatý a bojovník. Vojenský život byl těžký dlouhými pochody, boje byly velmi kruté a krvavé, ale na druhé straně vojenský život přinášel i různé výhody včetně podílu z kořisti. Podobně další vojenský pokrok přineslo i staré Řecko. Nejdůležitější částí řeckého vojska byla jízda – vojáci na koních. Protože si koně i zbraně museli vojáci obstarávat sami, ovládali armádu bohatci. Postupně vznikl nový druh pěšáků, těžkooděnců a potom se jízdní jednotky zmenšovaly. Výbava těžkooděnců byla nákladná, proto chudší pěšáci působili v pomocných sborech. Řeční vojáci začali používat různé jednoduché vojenské obléhací zbraně. Mezi ty patřilo i beranidlo, kterým se rozbíjely brány a zdi opevnění. Boj muže proti muži byl také bojem v organizovaných formacích, falangách. Obě falangy bojovaly proti sobě, až jedna strana povolila. Nejznámějším vojenským státem starého Řecka byla Sparta, na kterou jste ze školních lavic jistě nezapomněli. Každého chlapce až do 20 let vychovával stát a poté muži museli vstoupit do vojska, mohli se ženit až po třicítce a jen zřídkka mohli navštěvovat své rodiny. Za službu vlasti dostávali od státu půdu, ze které mohli část úrody dát rodině a část museli odvést do kasáren pro vojáky. Ze Sparty také pochází část vojenské terminologie. Vojenská shromáždění byla například označována jako apel. Sparta vybudovala také velké loďstvo. Nakonec ale stejně jako Persie padla, aby se největší vojenskou mocností stala Makedonie, jejímž králem se stal ve svých dvaceti letech Alexander Veliký. Jeho vojáci získávali jedno vítězství, a s ním i území, za druhým. K jeho říši patřil válčením získaný Egypt, kde zanechal nově založené město pojmenované jeho jménem, Alexandrie. Na východě dosáhl až k hranicím severní Indie, když se prohlásil králem Persie. Jeho vojsko tvořilo až 5 000 jezdců a pěchota měla na 30 000 vojáků. Jízda byla rozdělena na oddíly o 49 mužích a útočila ve tvaru klínu. Pěchota pochodovala za jízdu a útočila mužem proti muži.

Také Alexandrova říše nakonec padla po vpádu Římanů, kteří celé Řecko rozdělili na římské provincie. Starověký Řím patřil k nejvyspělejšímu státům starověku. Na přelomu letopočtu byla tato říše nejrozsáhlejším státním územím, jaké kdy vůbec ve starověku vznikly. Sahala od Británie po Arménii včetně Španělska a celého pobřeží Středozemního moře. Jak se říše zvětšovala, musela tomu odpovídat i velikost a organizovanost římského vojska, které se velmi brzy profesionalizovalo a dosáhlo starověkého organizačního vrcholu. Vojsko bylo členěno na legie po 5 000 příslušníků, kteří byli velice dobře a tvrdě vycvičeni. Vzhledem k rozlehlosti říše trávilo často hodně času na pochodech. Pro daleké cesty vojáci stavěli silnice a mosty. Aby mohli chránit dobytá území, trávili hodně času v nově budovaných pevnostech s důmyslnými

hradbami. Na pochodu stavěli každý den tábory a v nich museli řešit zásobování. To všechno za tvrdého výcviku a nepředstavitelné kázně. Vojenská služba trvala 25 let. Výhodou takové služby bylo plné zaopatření, stálá mzda a jiné benefity. Vrcholu dosáhlo vojsko v období císařství. Všimněte si vojenské organizace: základním útvarem byla skupina 8 vojáků (contubernium). Deset těchto skupin (80 vojáků) tvořilo centurii. Šest centurií tvořilo kohortu a deset kohort (asi 6 000) vytvářelo legii. Každá legie měla 100 jezdeckých posíl, stavitele, inženýry, lékaře a výrobce jednoduchých zbraňových systémů (katapultů). Římské vojsko mělo až 30 legií. To všechno musel stát zaplatit. Ze školy jste jistě nezapomněli, že většina římských rodin měla otroky, kteří neměli žádná práva. Na počest vojenských vítězství byly po celé zemi budovány triumfální oblouky a sloupy s reliéfy a sochařským znázorněním slavných bitev. Římská říše se zdála neporazitelná, ale přesto přišel čas jejího zániku. Řada památek po ní ale zůstala. Římané uměli stavět ve svých městech paláce, které přežily až do dnešních dnů. Připomenu jen římské Koloseum a jemu podobné amfiteátry v dalších městech. Klenba mohutné kopule Panteonu nebyla nikdy překonána. Řím měl dlážděné ulice s kanalizací a voda i do dalších měst byla přiváděna zdaleka akvadukty, které byly dokonalými inženýrskými stavbami. Současné mosty často nepřekročí ani polovinu století. Armáda nikdy nepostupovala na další území, pokud na dřívě získaném neměla zavedenu pevnou správu. V roce 172 se dostala římská legie při obranu státu proti Germánům až k Trenčinskému hradu na Slovensku, pod kterým bojov-

níci zanechali ve skále svou vizi. Archeologové objevili stopy po římských vojenských táborech také na jižní Moravě u Mošova. Možná, že když si prohlédnete dosud zachovalá svědectví o bohatství a slávě starověkého Říma, položíte si otázku, jak se to mohlo stát. Jakou roli v tom sehráli vojáci? Jak to, že tu velikou říši rozvalily polodivoké a málo vzdělané barbarské kmeny? V dějinách se několikrát budoucí vládcí pokoušeli obnovit její slávu, ale bez úspěchu. Snad po nich zůstaly jen tituly kaiser a car, pocházející z římského označení vládce „caesar“. Později přece jen lidé začali napodobovat něco ze starověkého Říma, zejména v období, které označujeme jako renesance. Nyní mohu odložit knižní Encyklopedii starověkého světa, ze které jsem čerpal uvedené informace, a omluvit se za to, že jsem slíbil psát o vojenské historii Chlumu a že jsem skončil až ve Starověkém Římě. To ale proto, abych připomněl, kolik toho musel středověk znovu objevovat, co bylo již před více než tisícem let známo a co všechno staří Římané uměli a co z nepochopitelných důvodů zaniklo. Mám však ještě jednu zajímavost. Při stavbě školy v roce 1898, podle Martiny Žohové s odkazem na Karla Kuču, měly být nalezeny dvě bronzové římské mince. Sám jsem tento nále z dalších pramenů nepotvrdil. Protože stejný nále z dvou mincí připisují badatelé Chlumu u Ústí nad Labem, přisoudil bych nále spíše tam. U nás nebyla přítomnost římských vojáků zaznamenána a snad ani v severozápadních Čechách. Nále neztrácí na zajímavosti a připouští jen prostor k nejrůznějším spekulacím. Pokud se opravdu dostali až do severních Čech, byli dále, než ukazuje přiložená mapka.

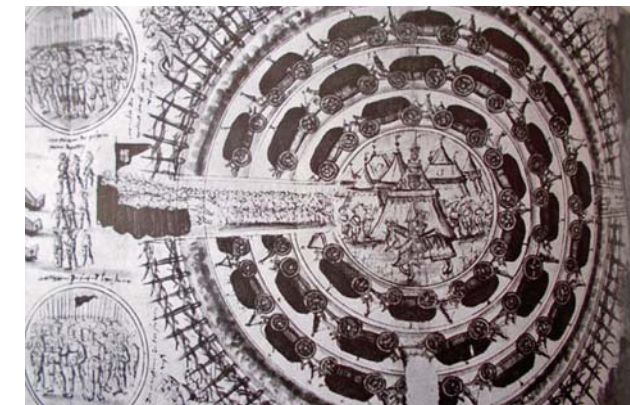
Římská říše v době největšího rozmachu

Husité používali v boji vozy a sestavovali z nich obranné hradby

Keltská plaketa z 1. stol. před n. l., pocházející z Dánska, znázorňuje jízdní a pěší bojovníky se zbrojí

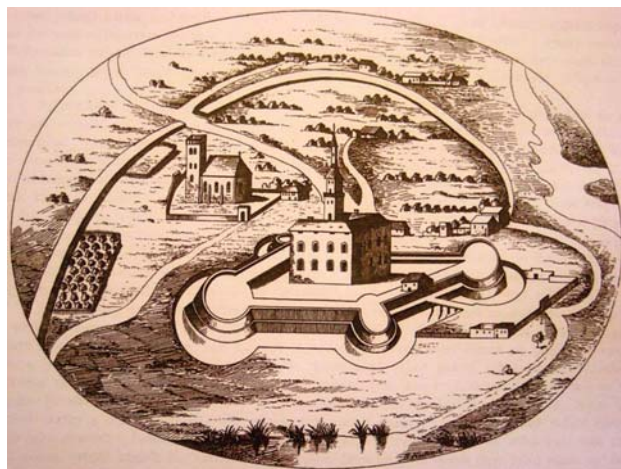

Model vozové hradby: Nalevo vycházejí z hradby bojovníci, uprostřed zůstává trén

Od Kroniky české k rozvrácení chlumecké tvrze husity a k Perštejnům

Nebudu pokračovat pravěkými evropskými dějinami, keltskými oppidy, divokostí keltských a germánských kmenů, příchodem Slovanů, kteří jsou na našem území známy pouze z archeologických vykopávek. Přejdu do období raného středověku v naší krajině. Z krátkých výletů jistě znáte Slavnickovské hradiště, k jehož zničení došlo v roce 995 přemyslovskými ozbrojenci. Nešlo o mnoho, jen o moc! Tak tomu bylo za starověku, a jak jsme poznali i počátkem středověku, u každého takového masakru vždy byli vojáci. Není známo, že by Chlumec nad Cidlinou ve středověku měl vojenskou posádku, nebo by byl vojenský tábor v jeho nejbližším okolí. Obsahem archeologických nálezů byly zatím téměř výlučně keramické střepy. Počátky zdejšího osídlení můžeme datovat pouze velmi nekonkrétně a chlumeckou tvrz, která měla stát na jejím počátku, nelze ani konkrétně umístit. Stála na návrší, kde je nyní Karlova koruna, na pravém břehu Cidliny, kde později vystavěli hrad, nebo někde dále od řeky? Někteří badatelé dokonce původní tvrz posadili na levý břeh až někde do Nového Města. Historici se shodují, že počátky Chlumce jsou spjaty s Divišovci a jako první vlastník je uváděn Zdeslav, který se psal z Chlumce. Poté, co založil na řece Sázavě hrad Šternberk (dnes Český Šternberk) a zřejmě přesídlil, vypustil ze svého jména Chlumec a začal užívat pouze jméno Zdeslav ze Šternberka. Nedávno jsem v televizi viděl pořad se zemřelým posledním vlastníkem hradu Zdeňkem Šternbergem, který svého dávného předchůdce, jako zakladatele hradu, připomněl, aniž uvedl, že se dříve psal z Chlumce. Asi mu to jeho učitelé neřekli. (Někde se píše o hraběti Šternbergovi, tak si vyberte.) K žádnému z badatelů se o původu chlumecké tvrze nemožu přidat s vlastní spekulací, budu jen tvrdit, že toto sídlo, stejně jako původní panství, nebylo hospodářsky ani strategicky významné a nestálo ani za mimořádné opevnění. Přitom archeologické nálezy vypovídají o tom, že Chlumec bylo osídleno již dříve. Vznik zaniklé obce Luhy je datován 10. stoletím, stejně jako některé další lokality. Průchod, nebo i dočasný pobyt vojska v krajině, byl proto vždy spojen s utrpením místního obyvatelstva a nezáleželo na tom, zda šlo o vojáky „domácí“, nebo nepřátelské. Zásobování armády bylo vždy v minulosti doprovázeno s drancováním místního hospodář-

ství, ničením úrody přechodem vojenských proudů, vybitím domácího zvířectva a často i znásilňováním obyvatel. Armáda se v minulosti o své zásobování musela postarat za pochodu. Vojsko bylo vždy pro místní obyvatele postrachem a z jeho přechodu územím se hospodářství i lidé dlouho vzpamatovali. Možná, že ještě větší strach mělo obyvatelstvo z toho, že s vojáky také přicházely nemoci, které byly v té době neléčitelné, zejména mor, cholera, tyfus, ale i jiné. Nejstarší písemnou zprávu o vojenském útoku v našem kraji nám zanechal pražský děkan Kosmas ve své Kronice české. V roce 1110 kolem Cidliny procházela vojska polského knížete Boleslava Křivoústého, která podle kronikáře loupila a hubila lid zdejší ve shodě s podporou Soběslava, bratra českého knížete Vladislava. „A když Poláci vpadli do kraje, a poplenivše jej pálením a loupením úrody, nabravše si nesmírné kořisti. Vojska knížete Vladislava a jeho bratra Soběslava se setkala na pravém břehu řeky Cidliny blíže vsi Lučice.“ Od tohoto data je odvozuována první zpráva o této obci, která je dnes součástí Chlumce nad Cidlinou. Před deseti lety jsme si společně s lučickými současníky připomínali 900. výročí této události. Poláci postupovali po druhém břehu. Nakonec řež skončila pro knížete Vladislava nepříznivě. Později František Palacký v Dějinách národu českého postavil proti sobě vojska 4. října 1110 „v okolí nynějšího Chlumce.“ Výklad Kosmův i Palackého o konci této války se mírně liší, ale to nic nemění na tom, že Kosmůvi o Chlumci ještě nebylo nic známo, a také Palacký píše jen o „nynějším Chlumci“, ne dřívějším sídle. Od svých školních let si Lučice nikdy nespojuji s válčením, ale romanticky s kněžnou Boženou, kterou podle pověstí někde u Peruce získal pro sebe kníže Oldřich. Okolnosti jejich seznámení jsou díky Starým pověstem českým dobře známy. O Oldřichovi se říká, že to byl pěkný proutník, ale s předchozími urozenými manželkami nebyl spokojen, až u pověstné studánky našel při praní prádla venkovské děvče. Byla z toho prý veliká oboustranná láska. Chlumecký učitel (také můj) Václav Horyna sepsal ve své pověsti, že právě u Lučic se Oldřich musel s milovanou Boženou, která za ním až do našeho kraje, do Oldřichova ležení dorazila, protože se jí stýskalo, naposledy rozloučit. Umírala... Řekněte, není to přece jen lepší, i když smutný, konec z časů legend a pověstí, než tu zanechal Kosmas?

Perštyňský hrad s rondelovou fortifikací
(A. Sedláček Hrad, zámky a tvrže Vč)

Novější podoba hradu (A. Sedláček)

Protože jsem slíbil, že budu psát o vojenské historii, přeskočím tři století, snad bez vojáků v našem kraji. Počátkem 15. století podle Martiny Žohové probíhaly v Chlumci složité majetkové změny a na jejich konci v roce 1407 se opět vrátil zpět Ota starší z Bergova a po něm jeho syn Ota mladší. Hradec byl spolu s Táborem hlavní husitskou baštou. Husitská vojska měla dobré velení, připomínající v předchozí kapitole vyspělou římskou armádu. V letech 1423–1425 se ustavila dvě vojenská husitská bratrstva: táboreské a Žižkovo hradecké (tzv. Menšího Tábora) a ještě tu byli poněkud samostatní Pražané. Hradečtí si po Žižkově smrti začali říkat sirotci. Bratrstva vedla stále boje a k tomu si vytvořila vlastní armády, které nazývala polní obce. Husitská profesionalizace armády byla podobná té, jakou měli již Římané. Aby po Žižkově smrti nedošlo k rozbití dosavadního jednotného velení, byla nutná určitá bojová spolupráce mezi sirotky, polním vojskem táborů i Pražany. Nejvyšším vojenským velitelem byl vrchní hejtmán, který měl k dispozici, jako poradce, nižší velitele. Ve štábu vrchního hejtmána byl vojenský rychtář, kněz a písař. Vojenský rychtář, jakýsi náčelník štábu v naší mluvě, dbal o kázeň, kněz dbal o duchovní život a díky písařům dodnes známe mnohé tehdejší armádní řady, které byly potom přijímány v řadě mnoha armád. Polní vojsko se skládalo z pěchoty, dělostřelectva a jízdy. Významnou složkou armády a doprovodem pěchoty byly vozy, které sloužily nejen k její přepravě, ale byly také zapojovány do bojových operací. Vozová hradba byla základním prvkem bitevní taktiky husitských vojsk. Husité jako první uvedli v masovějším rozsahu palné zbraně. Disponovali také dělostřelectvem, které bylo ve 14. a 15. století ve svých počátcích. Síla jednotlivých polních vojsk včetně jezdeckta činila při jednotlivých bitvách a bojových nájezdech od stovek do tisíců mužů, jejich účastníci byli i ženy. Do Chlumce by se hu-

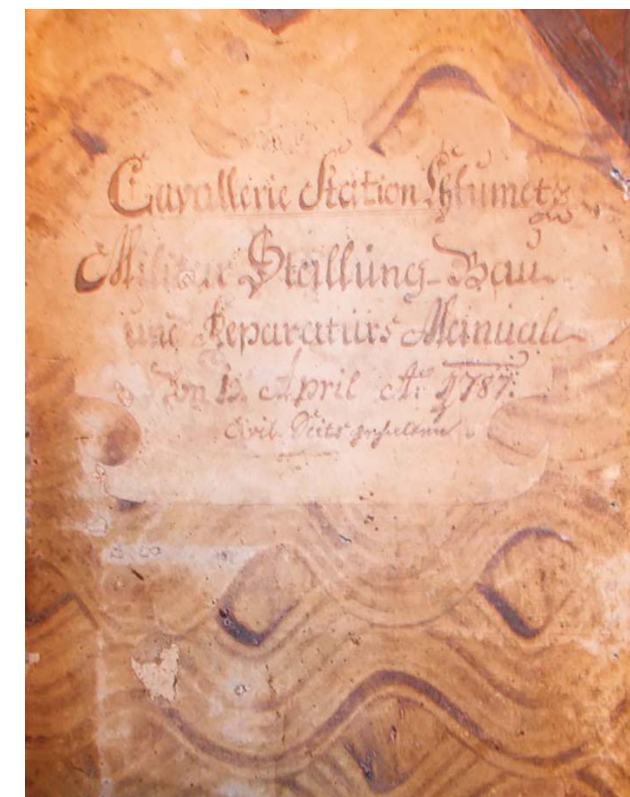

Grafické znázornění vztahu pozice starého hradu
a jezdeckých kasáren v 1. polovině 19. století
(Labrys o.p.s. Praha 2011)

S kasárenským dvorem sousedily zbytky starého hradu

sité snad ani nedostali, kdyby majitelem zdejší tvrže nebyl Ota z Bergova, který v tom čase obýval Trosky. Zdejší tvrz, a později hrad, byla trvalým šlechtickým obydlím jen zřídka. Sám Ota se ještě jednou vrátil, když přišel o Trosky jejich obsazením loupeživým rytířem. Vrchmostenskou správu nevelkého chlumeckého panství převážně zajišťovali různí správci. Ota z Bergova se hlásil ke katolíkům, ale když na něho král Václav IV. převedl pohledávku ze zadržované berně nedalekého opatovického kláštera, tak si v roce 1415 do Opatovic se svým bratrancem a vojenským doprovodem dojel. Mniši svou pokladnici dobrovolně neotevřeli, tak si ji otevřel sám a klášteru při tom loupení poněkud „odřel fasádu“. Nic mu nevadilo, že to byl katolický majetek. On také patřil k jejich vyznavačům „podjednou“. Opatovický poklad si prý odvezl na Trosky a Valdštejn ho později přemístil ke klášteru ve Valdicích. Na Troskách je kastelánem chlumecký rodák pan Martinek, možná že by zájemcům povolil v okolí pokus o jeho objevení. Ve Valdicích by to zřejmě, vzhledem k současnému poslání bývalého kláštera (známé věznici) nešlo. Ota se později králi odvděčil tím, že se přičinil o jeho sesazení a věznění. Ke chlumeckým občanům byl vstřícnější, když jim udělil několik výsad, které v poddanských městech nebyly obvyklé. Mně nezbyvá připomenout, že když jde o moc, tak již dávno její představitel neznal bratra. A což teprve, když jde o peníze. Mnoho se na tom nezměnilo až do dnešních dnů. Ota se dále hlásil ke katolíkům, a tak si podle Karla Khuna i východočeského historika Karla Michla husité, po smrti Jana Žižky, již poněkud rozdrobení, ale žádní lidumilové, zajeli i do Chlumce. Roku 1424 byl nejprve spojenými husitskými vojsky zcela zničen opatovický klášter a zanikl. V roce 1425 přepadlo husitské vojsko pod vedením Hynka Bočka z Kunštátu a Poděbrad (strýce pozdějšího krále Jiřího z Poděbrad) zdejší tvrz. Ve Wikipedii se uvádí, že na

Kniha obecních účtů k výstavbě kasáren z roku 1787
(SOKA HK)

Chlumec zaútočili Pražané pod vedením Zikmunda Korybutoviče, husitského hejtmána litevského původu, a Jana Hvězdy a ti teprve dobytou tvrz předali Hynkovi Bočkovi. (Domnívám se, že autor textu zaměnil náš Chlumec s Chlumcem u Ústí nad Labem 1426). Někteří dějepisci píší, že tvrz byla již částečně kamenná, jiní soudí, že byla zcela dřevěná. Mnoho toho zřejmě neodvezli, ale pořádně „podupali“ včetně okolí. Aby tvrz vypálili, mnoho úsilí nemuseli vynaložit. Jakou škodu způsobili na celém panství, se nepíše, ale vojna je vojna a v každé válce jde o majetek a vícekrát zdůrazňovanou moc. Někteří dějepisci však soudí, že vypálení Chlumce mělo význam zejména pro potvrzení jednoty husitů po Žižkově smrti, a proto se na něm skutečně podíleli Pražané, ke kterým se přidala většina šlechticů, společně se sirotky, kteří měli spojení v obecném lidu. Představte si, jaký veletuč udělal Ota z Bergova, aby majetek dostal zpátky! Začal vyznávat podobojí. Jen panství získal, stal se z něho opět katolík. Údajně pro značné poškození panství, ale v roce 1445 zprostil obyvatele města roboty. To byla velmi významná výsada. Z chlumecké historie známe podobně opakované překabátování ještě u prvního majitele z rodu Vchynských, Václava. Abych mnoho neodbočoval, připomenu jen jeho střídavou podporu v bratrském sporu krále Rudolfa a Matyáše. Tak se dostal k chlumeckému panství, které již bylo mnohem bohatší, než za Oty z Bergova. Zajímavé je, že tento šlechtic měl za manželku Markétu, dceru Smila Dlaska z Vchynic, který podle historika Aleše Valenty patřil k nejstarším příslušníkům rodu Kinských. Husité potom v Čechách a okolí řádili ještě celé desetiletí. Zda při tom pochodovali také Chlumeckem, kronikáři nezaznamenali, i když

k několika tažením z Hradce na Prahu ještě došlo. Možná se Chlumci vyhýbali. Kdy se z tvrze stal hrad, nevíme. Zřejmě ale po husitském nájezdu muselo dojít k obnově tvrze a pokrok se nezastavil. Jak píše August Sedláček, zdá se, že teprve pány z Bergova, nebo jejich nástupci, byla tvrz v hrad rozšířena. Jak bylo rozšiřováno chlumecké panství, tak se zvětšoval také hrad a rostl jeho význam. Martina Žohová datuje vznik hradu až do poslední čtvrtiny 15. století. Jisté je, že k mohutné přestavbě hradu došlo po příchodu Vojtěcha z Perštejna v roce 1521, který Chlumec získal po smrti slavného Viléma z Pernštejna. Když se podíváme na letopočet, stačí jen malé početní znalosti, abychom odhalili, že to bylo před 500 roky. Perštejnové byli dobří feudální podnikatelé a celé Chlumecko dosáhlo za jejich držení zdejšího panství značného rozvoje.

Bylo to také období, kdy z Chlumce byl spravován Nový Bydžov. Trvalo ale jen čtvrt století, kdy obě panství další dědic Jan z Perštejna postoupil královské koruně. V mnoha publikacích o vojenském stavitelství je chlumecký perštýnský hrad uváděn za příklad vrcholu opevňovací techniky před érou staroitalské bastionové soustavy. Tím vrcholem jsou zemní rondelové fortifikace pánů z Perštejna (Pardubice, Kunětická Hora, Chlumec a Hluboká). Když bylo hradní opevnění, museli tam být i vojáci, ale žádné zprávy o nich, nebo jejich počtu se nedochovaly. Předhradí, chcete-li vlastní město, bylo opevněno pouze zemním valem a snad i vodním příkopem. Vzhledem k tomu, že Cidlina má stále velmi kolísavý průtok, o účinnosti takové obrany velmi pochybuji. Při dalších přestavbách hradu byla tato fortifikace zrušena, protože používáním střelných zbraní ztratila význam.

-ijv-

Inzerce

Inzerce

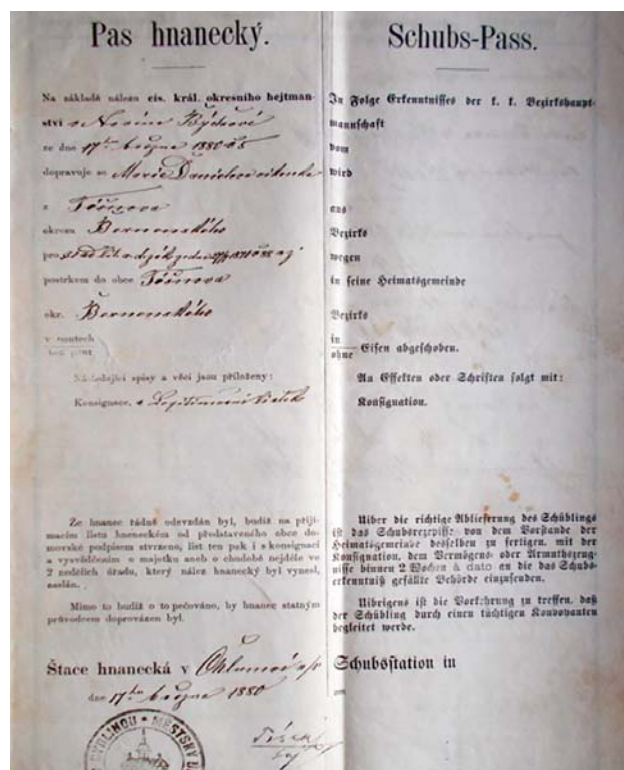
Kde domov můj (5)

Šupáci a homelesáci

Ještě dnes slyším maminku, ať nechodím ven, jako šupák, dříve se také častěji objevovalo slovo homelesák. Zatímco první slovo pochází z němčiny, druhé má anglický původ. Ve zjednodušení jde o lajdáky, zanedbance, bezdomovce. Zůstanu o prvního slova a jeho německého původu. Šupákem byl ten, kdo byl poslán šupem domů. A jak se k tomu dostal? Podle domovského zákona musel být každý někde doma. O tom jsem již napsal dříve. Neznamenalo to ale, že by musel být po celý život doma v jedné obci. To skončilo již zrušením nevolnictví a roboty. Kdo neměl doma pokladek, jak říkávaly maminky nebo babičky, mohl žít kdekoli v dřívější monarchii, ale musel sekat dobrotu, neprovádět žádná alotria, pilně pracovat, nekrást, nežebat a dámy neprovozovat živnost svým tělem. Pokud se někdo ve světě dopouštěl těchto, nebo podobných nepřístojností, byl, pokud to nebylo na vězení, rychle poslán do své domovské obce, říkalo se šupem, někdy také česky postrkem. A opět jsme u toho šupáka. Za starého mocnářství. Pokud bychom hledali původ tohoto slova, zastavíme se u německého podstatného jména der Schub nebo slovesa schieben (na nádraží, i když stále méně, ještě šibují s vagony).

Nejlépe, když opíší něco z příručky „Výklad zákona obecního“ z roku 1898, sepsané Františkem Schwarzem, ředitelem kanceláře okresního výboru v Plzni. V příručce slavný autor píše o zákonu z 27. července 1871. „Z příčin policejních mohou býti odvedeny postrkem čili šupem z jistého místa do domovské obce následující osoby a) tuláci, b) osoby, které nemohou prokázat příjmy, nebo nějakou povolenou živnost, c) nevěstky veřejné, které nejsou poslušny rozkazu od úřadu jim daného, aby odešly, d) trestanci a nucenci, z vazby propuštění, pokud jsou nebezpečím pro osoby nebo majetek. Odvedení postrkem se stane, že se hnanci předepíše nuceným pasem (vázanou maršrutou) cesta, kterou má vykonati v určitých lhůtách a stacích.“ I když je v textu řada termínů, které dnes již neužíváme, věřím, že jste ho pochopili. Když jsem se já prvně k tématu dostal, nepřisuzoval jsem termín hnanec a hnanec pas osobám. Slovo pas ale v souvislosti s cestováním je mně již známé. V případě, když to vyslovily příslušné úřady, mohl být hnanec do domovské obce vypraven s doprovodem. Na cestu ho odesílající úřad vybavil hnanec pasem. Vedle osobních údajů a popisem hnance byla stanovena i trasa přesunu s vyznačením zastávek na jednotlivých stanicích (štacích). Pokud nebyl hnanec poslán s dopravou příprěží, byla doporučena přeprava po železnici. Příprěž nejela až do konečné stanice, ale na nové zastávce byla vždy vypravena nová příprěž. Do Smidaru, nebo některé obce v okolí, byl hnanec z Prahy vlakem vypraven přes Chlumec a Nový Bydžov do stanice Smidary a odtud do své domovské vsi. Z Jičína byla do Kutné Hory a okolí stanovena marschruta přes Nový Bydžov a Kolín. V městském archivu jsou uloženy četné doklady o podobném putování se zastávkou v Chlumu nad Cidlinou. Například Jan Březina byl po trestu vykonaném v Německém Brodě poslán přes chlumeckou stanici do Tětavy, která patřila k chlumeckému okresu. V archivu jsem listoval v knihách hnanců od roku 1886 až

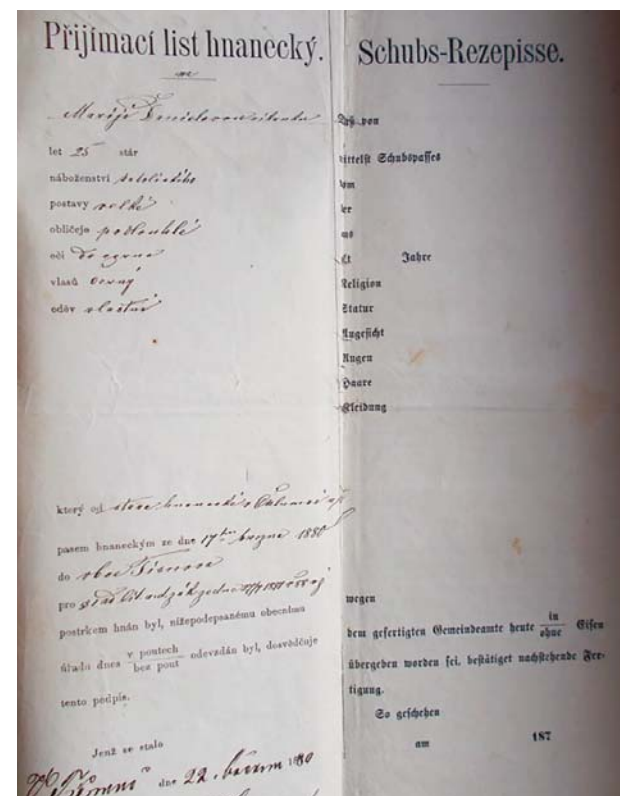
do roku 1931, kde jsou jejich jména seřazena jedno po druhém s nejrůznějšími odesílacími stanicemi: z Vídně, Brna, Vrchlabí, Jičína a dalšími českými, moravskými i rakouskými městy. Příjímací hnanecká štače, nebo domovská obec musela o příchodu svého šupáka vysílající stanici písemně porozumět na úředním tiskopisu. Hnanců je zaznamenáno poměrně hodně, i když jejich počet se postupně snižoval. V roce 1886 jich bylo 247, 1890 143, 1910 82, 1913 75 atd. V roce 1886 byla Terezie Horáčková z Chlumce poslána do Jičína pro žebrotu, naopak Jan D. byl z Prahy vrácen domů do Chlumce pro tuláctví. Náklady na cestu bezprostředně hradily obce a měly je následně vybrat od hnance. To však zpravidla pro jeho majetkovou nezpůsobilost nebylo možné. Následně se na nákladech podílel stát. Celá procedura se řídila podrobným předpisem, ve kterém byly stanoveny i sazby za doprovod za 1 km cesty, případně za povoz a koně a jeden kilometr. Při hnání postrkem se má použít vždy nejkratší cesty. Trasa byla vždy vyměřena podle hnaneckých stací, stanic na cestě. V pasu byla vedle stanic uváděna i jejich vzdálenost. To aby bylo navždy jasno, kolik to bude stát erární kasa. Jistě jste již pochopili, že jednou z hnaneckých stanic byl i Chlumec, jehož úřad měl povinnost se o případné hnance postarat, případně je vypravit na další cestu. V hlavní knize obecního důchodu najdeme, že v roce 1914 činily hnanecké výlohy 151 K. Obdobná pravidla byla přijata Československou republikou. Podle ústavní listiny č. 121/1920 Sb. a zákona č. 293/1920 Sb. Byla zaručena osobní svoboda, nikdo nesměl být vypovídan z nějakého místa, pokud neporušoval zvláštní zákonem ustanovení jednotlivých obcí, nebo státu.

Hnanecký pas pro cikánku Marii Danielovoi vypravenou z Chlumce do Tišnova v roce 1880 (SOKA HK)

O vypovězení se v obci usnášelo obecní zastupitelstvo, vypovídací právo státu prováděly okresní úřady za pomoci hnaneckých stanic, zřizovaných stejně jako za monarchie ve větších obcích. Vyhostit (nikoliv z domovské obce) mohly i trestní soudy jako vedlejší trest. Soudním příkazem k postrku mohl posloužit jako prvním příkladem ze dne 2. IV. 1879: „Čtění městský úřad se slušně žádá, by Jaromíra Bohutinského z Roztok, okresu Rakovnického, do jeho domova postrčiti dal.“ Pod žádostí byl podepsán soudce C.k. okresního soudu v Chlumu nad Cidlinou Vacek Josef

Protože Chlumec nad Cidlinou měl po celé 19. století vojenskou posádku, nebylo výjimečné, že si jednotliví hostinští vydržovali nevěstky. Městští zastupitelé sice prostituci ve městě zakázali, ale až do dvacátých let minulého století tolerovali. Jak se zdá, podobný zvyk ze starého Rakouska, přetrvává ve světě dodnes. Přesto občas docházelo k jejich předvolání na radnici, nebo dokonce byly souzeny jako nevěstky nebo pro tuláctví a z města vyhoštěny. Z roku 1905 jsem například našel jména dvou odsouzených na 24 hodin vězení. Nevím, zda je chlumecká basa mohla přivést k nápravě, když se jim a jejich rodinám nedostávalo prostředků na obživu. V dalším roce městská policie přivedla nevěstku bez dokladů, která se potulovala po místních ulicích a pocházela ze sousedního Nového Bydžova. Slíbila, že se rádně vrátí domů. Zda skutečně tak učinila, jsem již ve spisech nenašel. V osmdesátých letech předminulého století vznikaly konflikty kvůli jistě míře tolerance k uvedenému jevu s veliteli místní posádky, kteří si stěžovali, že děvčata v místních hostincích ji snižují potřebnou míru bojeschopnosti. Protože místní nevěstky pocházely převážně z okolních vzdálenějších obcí, nebyly náklady na jejich vyvedení z města vysoké. Chlumecké mladé ženy se však za službou „vlastním tělem“ vydávaly do Prahy a záznamy o jejich i opakovaném řešení tamějšími úřady dosud najde-

Zpráva o přijetí hnance v cílové štaci (SOKA HK)

me v archivu, protože soud nebo magistrát o podobných prohřešcích zdejší městský úřad vždy informoval. Jak se zdejší městská policie starala koncem předminulého století o žebračky? Musela postupovat podle platného Policejního řádu města Chlumce nad Cidlinou z roku 1886: „§ 30 Na ulicích a po domech žebrači se zapovídá a kdo by byl při činu tom přistizen, nechť se zatkne.“ Představení města se zabývali, stejně jako ti současní, také podomním obchodem. V § 31 uvedeného předpisu se uvádí: „Každý podomní obchodník musí se vykázati potřebným povolením a nesmí déle obchodovati, než jemu povoleno jest. Osoby dovolení mající, aby si hledali výživu hrou na kolovrátek, jsou povinny je ukázati, byli-li o to požádáni. Hra na kolovrátek nepovoluje se pravidelně více, než jedné osobě denně. V době vyučování nedovoluje se ni žádná hudba blíže budovy školní.“

V již citovaném výkladu obecního zákona je uvedeno, že chudoba je těžkou, ale přirozenou chorobou společnosti, nelze ji vyhojiti, pouze zmírniti. Tak soudil její autor před více než stoletím. Svět se velmi změnil, i ten náš, ale chudoba vyléčena nebyla. V polovině předminulého století měl jejímu zmírňování napomoci zákon o obecním zřízení a zákony z něho odvozené včetně toho o domovském právu. Vybrané téma je velmi široké a rozptýlené do celého století. Teprve koncem čtyřicátých let minulého století přijalo Národní shromáždění zákon č. 99/1948 Sb., o národním pojištění. Domovský zákon mohl být zrušen, i když by se možná i dnes jeho některá ustanovení hodila. Sociální zabezpečení chápeme jako soubor právních norem, institutů, institucí a vztahů, jejichž účelem je předcházet možným sociálním rizikům, odstraňovat jejich nepříznivé následky a vytvářet podmínky pro všestranný rozvoj člověka a společnosti. Celou uvedenou moudrost jsem nevymyslel, nýbrž opsal z jakési starší učebnice. Vzhledem k tomu, že jsem nemohl vyčerpat všechno, co by bylo zajímavé, musel postupovat zkratkovitě, možná, že jsem se tím dopustil i drobných nepřesností. Pokud se vrátím k samému začátku vyprávění, jen vzpomenu, že dříve mohli mít naši pradědové domovy dva. Toho úředního je nikdo nemohl za celý život zbavit. Dokonce ho domů vrátili, i když on někde lumpačil. Mohli si zvolit i ten, kde byli rádi. Dnes si může každý zvolit svůj domov kdekoli na světě, je jen na vás, který si necháte ukrytý ve svém srdíčku. Pokud ho hledáte, možná jsem vám napověděl.

-ijv-

Stáje a špýchary byly ve dvacátých letech min. stol. upraveny na byty pro chudé. Město Vinopalnu získalo v roce 1925 (foto A. Fibigr), obdobně Loretu nebo tzv. stará kasárna. Ve třicátých letech byly již na solidní úrovni postaveny se státní dotací byty pro chudé čp. 118–121 na bývalém tržišti, v dnešní ulici 9. května.

Setkání s Marií Švermovou (3)

(čtení na pokračování)

Kteréhosi dne koncem června se v poledne při odchodu z jídelny v hotelu Lux přidal ke Švermovi nový nastávající předseda Kominterny Bulhar Georgi Dimitrov, který právě přebíral funkci po Manuilem. „Slušaj, tovarišče Šverma,“ oslovil ho, „mně chočetsja těbě štoto skazať. Ale jen mezi námi, rozumíš?“ Srovnal si s ním krok a při zpomalené chůzi dlouhou mnohohlasně hlučící chodbou mu tlumeně sděloval: „Tovarišče Manuilem chce ještě před svým odchodem odvolat z funkce předsedu vaší, československé sekce Gottwalda. Má mu za zlé plno věcí, že nedokázal v osmáctátém roce zrevoluciovaný lid podnítit k revolučnímu převzetí moci a vyhlášení socialistické republiky, že je ideově nepevný, postrádá revoluční rozhodnost a přečnuje národní svébytnost komunistické strany...“

Šverma se v údivu zastavil. Nechápal, proč mu to Dimitrov říká. Jako člen Slovanského výboru, administrativní pracovník Kominterny, redaktor Československých listů a řadový člen moskevského vedení strany neměl danou záležitost ve své pracovní náplni. „A kým ho chce nahradit?“ zeptal se. „Tebou,“ zněla odpověď. „To je ten důvod, proč o tom s tebou hovořím. Chci ti důvěrně poradit, abys Gottwaldovo odvolání nepřipustil. Vymysli si nějaký přijatelný důvod, ale snaž se tomu zabránit. S těmi odvolanými soudruhy to často nedopadne dobře, jestli mi rozumíš.“ „Rozumím,“ řekl Šverma. „Udělám to, jak radíte.“ Dimitrov mu pevně stiskl ruku. „Moloděc,“ řekl přitom uznale.

Když si Švermu nazítří zavolal Manuilem ke kádrovému pohovoru, Jan Šverma návrh změny rázně odmítl s odůvodněním, že strana v nově nastalé válečné situaci potřebuje naléhavě stabilní vedení, jež Gottwald jako všeobecně uznávaný a respektovaný dlouholetý předseda spolehlivě zajišťuje. Změna na předsednické funkci by způsobila naprosto nežádoucí rozvrat jednoty, který by v dané situaci podlomil akceschopnost strany stojící před závažnými problémy. Problémy, jež by on sám při svém

bezdůvodném dosazení na Gottwaldovu funkci proti své vůli nechtěl mít na svědomí. Manuilem, zvyklý ve svém původním stanovisku Švermovým vášnivým odporem a dodatečně i důrazným doporučením svého nástupce Dimitrova, se dal nakonec přimět k tomu, aby od požadované změny upustil. Gottwald to možná zachránilo před gulagem nebo Lubjankou.

Nepředpokládaně rychlé, nezadržitelné pronikání hitlerovských vojsk do sovětského vnitrozemí až k Moskvě si na podzim roku 1941 vynutilo spěšnou evakuaci všech úřadů a institucí sovětské centrální správy do přívolžského města Kujbyševa, někdejší Samary. Rodina Švermova, stejně jako všichni vedoucí činitelé KSČ v emigraci i s rodinami, se přestěhovala do středoasijské Ufy. Sám Šverma byl však na příkaz nového šéfa Kominterny Dimitrova hned nazítří nucen nastoupit zpáteční cestu do Moskvy, kde se s ním počítalo pro důležitou funkci v administrativě Kominterny. (V následujícím roce si i dcera Jurka vymůže povolení k pobytu v Moskvě, kde se chtěla přihlásit ke studiu na vysoké škole.)

„Ufa byla tenkrát zaostalé, ošuntělé asijské město s obligátním Leninovým pomníkem na náměstí,“ vyprávěla mi paní Marie někdy na sklonku 80. let. „Bez Jenička a Jurky mi tam bylo nekoněčně smutno. Mezi soudružkami z naší emigrace jsem kromě Pepči Slánské neměla kloudnou kamarádku, s kterou by se dalo pohovořit od srdce k srdci. Se stalinskou diktaturou jsme se vzhledem k válečné situaci jakž takž srovnávaly, protože naši hlavní starostí bylo, aby se podařilo vyhrát válku. Chodily jsme na směny vypomáhat do místní nemocniční prádelny. Mě začal v té době s využitím manželovy nepřítomnosti čím dál neodbytněji obtěžovat Vašek Kopecký.“ Znali se spolu od studentských let. Už tenkrát jí dával nepokryté najevo, že se mu líbí a že by s ní rád chodil. Marná snaha. Marie Švábová, hezká, jemná dívka, která se líbila kdekomu z mladíků ve své blízkosti, si vybrala chlapce

podle svého vkusu. Jeníka Švermu. Dokonce mu ještě za svobodna, předtím, než spolu odjeli do Moskvy studovat Leninovu školu, porodila holčičku Jiřinku, které říkali Jurka. Teď, když v Ufě dočasně osaměla, zdálo se užvaněnému požitkáři Kopeckému, že opuštěná laň by se snadno dala ulovit. Při jedné z častých, jakoby náhodných přátelských návštěv v jejím bytě se po ní náhle začal sápat a s rukama chtivě spočínuvšíma na jejích nadrech ji tlačil k divanu. Zadržaně ji přitom přemlouval k povolenosti, která bude pro oba příjemným povyražením, o němž se nikdo nedozví. Paní Marie, ohromená jeho nenadálým počínáním, se vši silou vyrvala z jeho objetí a vyťala mu prudký políček. Poté přiskočila ke dveřím, trhnutím je otevřela s výkřikem: „Vypadni!“ Tvář se mu zkrivila záchvatem vzteku: „Náno pitomá!“ vyštěkl. „Tohle ti nezapomenu!“ Ve dveřích se ještě zarazil: „A kdybys mě chtěla bez důkazu ostouzet, otočím to proti tobě!“ Zabouchla za ním dveře a rozplakala se. Ještě ten den odeslala Dimitrovovi na ústředí Kominterny žádost, aby jí bylo umožněno ze zdravotních důvodů pracovat v Moskvě spolu s manželem. Dimitrov její žádosti vyhověl. Našel pro ni práci v tiskovém odboru Kominterny. Od března 1943 se manželům Švermovým na řadu měsíců navrátily slunné dny společného života v přiděleném pokojíku hotelu Lux. Dcera Jiřina se v té době již jako spojařka účastnila obranných bojů 1. čs. polního praporu u Sokolova, strastiplného ústupu vojsk Voroněžského frontu za Severní Doněč i následujících bojů československé brigády v kyjevské osvobozené oblasti České Volyně, kde nadšený příliv volyňsko-českých dobrovolníků umožnil zformování dalších dvou brigád, 2. paradesantní a 3. pěší, a utvoření šestnáctitisícového armádního sboru, organizačně zahrnujícího i letecké jednotky.

Od květnového návratu do Moskvy v roce 1943 členové vedení KSČ, přetvořeného na zahraniční byro (po formálním rozpuštění Kominterny, kterým se s ohledem na spojence předstíralo, že Sovětský svaz přestal usilovat o šíření svého vlivu do jiných zemí) pracovali opět pohromadě. Jan Šverma se v té době věnoval péči o politickou práci v československé vojenské jednotce, která se od května 1943 v městě Novochojpersku postupně přetvářela v 1. čs. samostatnou brigádu a připravovala se k novému zasazení na frontě. Sám nebo s dalšími členy vedení zajíždí za vojáky k jednotkám tvořící se brigády i do partyzánské školy v Obarově, jak dosvědčuje zápisník Michala Sabadoše: „Nad Obarovem zakroužilo letadlo a za chvíli přistálo na louce. Chvilku napětí, a pak se otvírají dveře, a před námi stojí Jan Šverma. Vysoký, štíhlý, usměvavý, když promluvil, měl příjemný hlas, kterým si nás hned získal. V přednášce vyložil linii strany a nejbližší úkoly podle zásady nikoli proti všem, ale proti nikomu se

všemi v jednotě za společné vítězství. Šverma nám ukládal podchytit existující partyzánské skupiny, sovětské uprchlíky ze zajateckých táborů, ilegální pracovníky i ty, kteří opustili slovenskou armádu. Je třeba všechny stmelit, vyzbrojit, vytvořit z nich pevné, disciplinované oddíly.“

Zcela nová, žel i závěrečná kapitola v životě Jan Švermy je spjata se Slovenským národním povstáním. Vypuklo 29. srpna 1944 jako odpověď na německý okupační vpád. Naplňovalo se jim vše, do čeho Jan Šverma od začátku války obětavě vkládal své úsilí a o čem nejednou psal i promlouval rozhlasem. Ochotně a s radostí přijal od Klementa Gottwalda úkol odletět na povstalecké území s několika dalšími soudruhy jako představitel zahraničního byra KSČ. Přijetím tohoto úkolu dospěl k vyvrcholení svého životního úkolu jako stranický funkcionář přesvědčený o nutnosti spojit osvobozovací boj s demokratickými reformami stranické praxe v úsilí o lidové demokratickou českosloven-

skou republiku. Jestliže řadu měsíců vyzýval lid k boji proti fašistům, k národnímu povstání protiklerofašistické, Hitlerovi poplatné vládě, považoval za přirozené nyní, když povstání vzplanulo, aby byl bez ohledu na své podlomné zdraví přítomen v centru všeho dění. Zvláště když stalinističtí stratégové se prostřednictvím sovětských partyzánských velitelů začínají na Slovensku ujmout rozhodující moci. Gottwald mu řekl: „Bojím se, že náš program samostatné demokratické cesty k socialismu se Kremlu moc nezamlouvá, a tak partyzánské velitele nepodřizuje Golianovi, ale velitelům svých frontů. A nacionalisty hecují, že lepší než Československo by pro ně bylo samostatné Slovensko. Husák se toho prý chytil a chystá se v Slovenské národní radě prosadit návrh požádat Sověty o samostatnou republiku začleněnou do SSSR. Prosím tě, Honzo, mrkni se jim tam pod pokličku, a jestli něco takového chystají uvařit, tak jim to musíš rozmluvit.“

Karel Richter

Inzerce

Sňatek uzavřený v mramorovém sále zámku Karlova koruna

1. 5. 2021

Matěj Foret
Tereza Mihálová

Pardubice
Pardubice

Za matriku Ivona Uchytilová

Narozené děti s trvalým bydlištěm v Chlumci n. C.

Dominik Hyhlík
Eliška Horynová
Amálie Kufová
Matěj Štěpánek
Nella Škopová

Karel Žďárský
Fabián Brunclík
Bára Kodejšková
Mia Macháčková
Vincent Pímer

Odešli z našich řad

Lubomír Drahorád 84 let
Miroslav Vlasák 63 let
Jiří Zábrodský 78 let
Drahlava Chárová 64 let

Marcela Vostřelová 68 let

Za evidenci obyvatel Bc. Ladislava Zemanová

Jménem pozůstalých bychom chtěli
poděkovat panu Netíkovi a paní Vízkové
za služby při rozloučení s paní
Martou CINGELOVOU
z Nového Města.

Velice si vážíme jejich ochoty
a profesionality, které se nám dostalo
ze strany pohřební služby.
Dále děkujeme panu PhDr. Zdeňku Horákovi
za slova útěchy v této nelehké době.

manžel Miroslav Cingel
syn Pavel Cingel

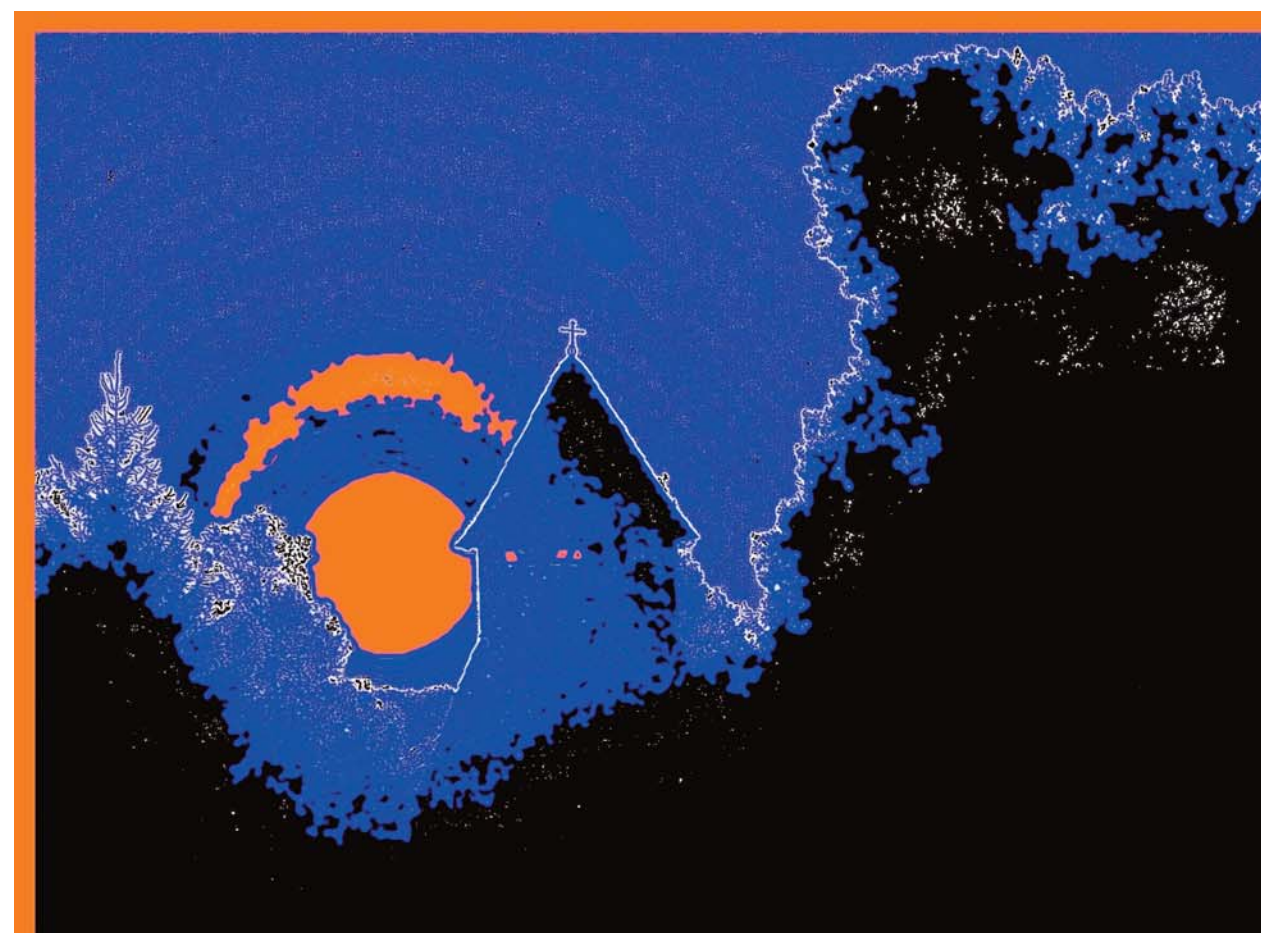
Dne 19. května 2021
uplynulo 100 let
od narození naší maminky,
babičky a prababičky,
paní

Vlasty HAMPLOVÉ,

bývalé vedoucí
prodeje Hračky Sport –
dnešní Elektro Omega.

Za projev tiché vzpomínky
děkuje syn Vlastimil
s rodinou

CHLUMECKÉ LISTY • Periodikum – 12x ročně • Číslo 5, vydáno 20. května 2021 • Náklad 960 ks • Vydává město Chlumec nad Cidlinou, Klicperovo nám. 64/I, IČO: 00268861 pod registrační značkou MK ČR E 11410 • Místo vydání – Chlumec nad Cidlinou • Řídí redakční rada pod vedením šéfredaktorky Mgr. Mileny Komárkové • Vytiskl TNM Print, s.r.o., Poděbrady • Příspěvky nejsou honorovány a nevracejí se • Příspěvky zasílejte **psané na stroji ob řádek** na adresu: Městský úřad – správní odbor, 503 51 Chlumec nad Cidlinou, telefon 495 703 891 nebo **elektronickou poštou** na adresu: chlisty@seznam.cz • Názory vyjádřené v článkách se nemusí shodovat s názorem redakce a vydavatele • Foto na první straně obálky Ant. Fibigr • **Uzávěrka příštího čísla 27. 5. 2021**

fotografika Antonín Fibigr